

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 52 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hora 70 lej
negyedévre 190, félre 380, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel: 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HÍRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI
CITE-RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
híkjai vesznek fel. APROHIBITUMOK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Megérkezett a szovjet meghívója

Januárban új román-orosz konferencia lesz — Csehszlovákia a kisanant beleegyezése nélkül is elismeri a szovjetkormányt

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A múlt év áprilisában félbeszakított bécsi román-orosz konferencia óta az európai politikában — már amennyiben az Oroszországot illeti — nagyarányú változások történtek. Ennek a változásnak egyik kiemelkedő pontja az orosz szovjetnek Franciaország részéről történt elismerése volt, ami alaposan zavarba hozta azokat az államokat, amelyek a politika köznapjain nyelvén Franciaország uszályállamainak neveznek. Ezek az uszály államok nagyrészt kisanant államokból kerülnek ki, amelyek előtt háboru utáni magatartásukban példaképpen mindig a francia politika szerepelt. A kisanant államai eddig tartózkodtak attól, hogy Oroszországgal szemben nyíltan színt valljanak s különösen Románia volt az, amely a legintranziensebb magatartást tanúsította az orosz kormányval szemben. Erre oka is volt: Beszarábia kérdése, amely azonban sohasem volt oly súlyos, hogy azt a zöld asztal mellett elintézni ne lehetett volna. A kisanant államai Oroszországgal szemben követett politikájukban az a pszichózis vezette, amely a háboru után általánosságban urrá lett a politikában. Ezen a felfogáson történt a Herriot kormány ama lépése, amellyel elismerte az orosz Szovjetkormányt, s most már a kisanant államai azok, amelyek sietnek Franciaország példáját követni.

Ebben előljár Csehszlovákia. A csehszlovák külügyminisztérium néhány nappal ezelőtt, mint az jelentik, utasította belgrádi követét, hogy lépjen érintkezésbe a jugoszláv kormány illetékes tagjaival, s puhatolozzék abban az irányban, hogy vajjon Jugoszlávia és Románia milyen felfogást vallanak a szovjetkormány elismerésének kérdésében. Feltétlenül meg kell határozni helyről nyert értesülés szerint a belgrádi cseh követnek szóló utasításban a prágai külügyminisztérium kifejezetten hangsúlyozta, hogy

a csehszlovák kormány nem tördök azzal, vajjon Románia és Jugoszlávia esetleg elutasító állásponton helyezkednek a szovjet elismerésének kérdésében.

Ebben az esetben Csehszlovákia külön, a kisananton kívül is elismeri a szovjetet, e kérdésben teljesen önállóan jár el, s függetleníti magát a másik két kisanant állam véleményétől.

Valószínű azonban, hogy erre nem kerül sor. A kérdést még egy ideig huzni-halasztani fogják, legalább is addig, amíg a kisanant bukaresti konferenciája le nem zajlik.

S biztosra lehet azt is venni, hogy ezen konferencián már egyöntetű eljárást állapítanak majd meg Oroszország ügyében a kisanant külügyminiszterei, hiszen a konferencia tárgysorozatán kizárólag az orosz kérdés szerepel.

A román diplomáciai életnek mára szenzációja akadt:

a külügyminisztériumba megérkezett a szovjet levele, amelyben a román kormányt újabb konferenciára hívja meg.

Hivatalos körök szerint Duca külügyminiszter már válaszolt is a meghívóra, s közölte a szovjetkormánnyal, hogy hajlandó elfogadni a meghívást, azonban csak a kisanant külügyminiszterei januárban megtartandó konferenciája után.

A román és az orosz delegátusok így a jövő hónapban új konferenciára ülnek össze, s most már remélni lehet, hogy a sok áldatlan függő kérdést, amely a két szomszédállam egymásközi jóviszonyát állandóan zavarta, végre eliminálhatják.

a két delegáció valamennyi tagja és szakköze kivette részét, fáradtságos és hosszú szanatórium munkájával.

— Hogyan képzei el Moltóságod Magyarország jövő politikai és gazdasági helyzetének kialakulását?

— Magyarország az általa aláírt békeszerződés alapján áll. Közismert, hogy a békeszerződés a legsúlyosabb terheket rója az országra.

— Ha Magyarország mind e terheket lojálisan betartja, úgy csak természetes, hogy másrészt

ragaszkodik azon csekély számú előny betartásához is, melyeket e szerződés számára biztosít.

— Ennek értelmében Magyarország jelenlegi helyzete politikai és gazdasági vonatkozásban úgy lenne precizírozható, hogy politikai pillérnek a Népszövetséget tekint, míg

gazdasági viszonylatban minden erejét az ország újjászervezésének szenteli.

és pedig a most folyamatban levő szanatórium akció keresztülvitelét. Az új magyar külügyminiszter, Szcitovszky Tibor kinevezése, ki Európa szerte ismert gazdasági szaklelkintély, már magában mutatja, mily komolyan veszi Magyarország fennmaradását törekvéseit.

— Hogyan képzei Moltóságod Magyarország jövő viszonyát Romániához?

— Magyarország korrekt és lehetőleg jó viszonyt igyekszik fenntartani minden állammal s így természetesen a szomszéd román állammal is, mellyel már csak földrajzi fekvésénél fogva is a legkülönbözőbb érdekszálak fűzik egybe. Különösen gazdasági téren. A viszonyok normalizálódásának és az e téren már eddig is elért haladásnak éppen a fennmaradását jogi és gazdasági egyezmények megkötése a bizonyítéka.

— Milyen a kölcsönös diplomáciai érintkezés Románia és Magyarország között?

— A legkellemesebb és legsimább formában történik.

— Milyen benyomásokkal távozott báró Zichy-Rubidó követ bukaresti három évi működése után?

— Rubidó báró Bukarestben nem volt új ember. Huszonöt év előtt, mint attasé több évig szolgált itt az osztrák-magyar követségen. Ebből az időből számos ismeretség és baráti kötelék fűzte az itteni politikai és társadalmi tényezőkhöz. Mondhatom, őszinte sajnálattal ment el Bukarestből és azt hiszem, nem csalódom, ha azt mondom, hogy az ő távozását számos helyen őszintén sajnálják Bukarestben.

Ezek után beszélgettünk egy esetleges román-magyar kereskedelmi szerződésről, melyet Magyar követségi tanácsos

elkerülhetetlennek tart,

valamint a dunai konföderációról, melyről az eddig elterjedt hírek és vélemények nem hordják magukon a hivatalos jellegűt s habár egy ilyen gazdasági konföderációra szükség lenne, az egész ügy eddig tapogatózás számba mehet.

V. J.

A lej Zürichben
zárlatkor 2.50

„Magyarország a békeszerződés alapján áll”

Igyekszik eleget tenni súlyos kötelességeinek, de ragaszkodik a szerződésben biztosított kevés előnyhöz — A dunai konföderáció ügye — Magyar követségi tanácsos nyilatkozik a Brassói Lapoknak

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Meglátogattam a miniszter nélkül maradt bukaresti magyar követséget. Zichy-Rubidó báró helye nem lévén még betöltve, Magyar Antal, követségi tanácsos, a követség ideiglenes ügyvivője fogadott. Fiatalos, kitűnő megjelenésű, igazán született diplomata benyomását kelti. Minden szaván, modorán, mérsékeltségén meglátszik, hogy ez a még aránylag fiatal követségi tanácsos már a háboru előtt kezdte diplomáciai karrierjét. Volt Belgrádban, volt Berlinben, elég sok ideig a budapesti központban s így nem lepett meg az a rátermettség, amellyel a román-magyar viszonyról kapcsolatos legfontosabb kérdésekre válaszolt.

— Mondhat valamit Moltóságod a közelmúltban lefolyt román-magyar tárgyalások eredményéről? tettem fel az első kérdést.

— A két állam között megkötött szerződések már mindkét részről ratifikáltak és így életbeléptetésük az egyes szerződésekben megszabott határidő alatt, tehát a legrövidebb időn belül megtörténik. Egyesek már életbe is léptek. Anya

guk, mint ismeretes, a gazdasági és jogi élet minden területére és így az eredmény a két állam alattvalóinak kölcsönös érdekei szempontjából igen magasra becsülendő.

— Kinek az érdeme a két állam közötti szerződések elkészítése és kik vettek részt a munkában?

— A munkálatok maguk nagyszámú szakközegek által végeztettek mindkét részről. A tárgyalások célszerű vezetése sima lefolyása és mindkét félre kielégítő eredménye, természetesen, elsősorban Duca külügyminiszter és Zichy-Rubidó báró volt bukaresti magyar követnek, valamint Filodor külügyi vezértitkárnak és Wodianer Rudolf rendkívüli követ és meg hatalmazott miniszter érdeme, kik a román külügyminisztérium gazdasági osztályának vezetője. Mindez urak nagy tudása, megértő magatartása és a közös cél felé való egyöntetű törekvése biztosította az eredményt. Természetesen ebből a munkából

Blaga József beiktatása Ünnepélyesen fogadták az érsek- metropolitát

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A brassói görög keleti egyház hívei Saftu Vazul halála után osztatlan bizalommal dr. Blaga Józsefet, a brassói Saguna-gimnázium volt igazgatóját választották meg brassói főesperessé.

Blaga József azonban egyidejűleg a közoktatásügyi miniszter bizalma és nyomatékos kívánsága alapján elfogadta brassói kerületi főigazgatóvá történt kinevezését, amely állásában még ma is működik.

Az a mély rokonszenv és tisztelet, mely Blaga dr. személyét körülveszi, kiváló egyéniségének és közhasznú eredményes munkásságának elismerése. Blaga mint volt román tanár és igazgató is mindig a társadalmi összhangnak és megértésnek volt a munkálója és ezt a szellemet tanügyi, vezetői állásában is magával vitte. Bár a közoktatásügy legújabb iránya sok a magyarságra terhes és méltánytalan intézkedés végrehajtását róta rá, Blaga dr. mindig koncilians magatartást tanúsított és a hivatali kötelességet a más nemzetbeliek iránt tartozó tekintettel és lojalitással iparkodott összhangba hozni.

Brassói főesperessé való beiktatása ünnepiesen december 6-án, szombaton történt, míg ma a felszentelésre érkezett gyulafehérvári metropolita fogadtatása és üdvözlése folyt le ünnepélyes módon. Balán érsek elődélben hatalmas lovasbandérium festői viselkedben vonult ki a pályaudvarra és hozta be onnan, a fellobogózott városba ezernyi nézőközönség sorfala között.

Délután hat órakor a metropolita a Saguna-gimnázium disztermében küldöttségek tiszteletét fogadta. Este ugyancsak a főpap tiszteletére faklyásmenettel vonult a Károlyherceg-uccában, a Garoiu családnál levő lakása elé, hol a hívek ismételten lelkesen ünnepelték. Ugyancsak faklyásmenettel tiszteleték meg ez alkalommal Blaga József főesperest is, akit kapu-uccai lakásán üdvözölt a közönség.

Blaga Józsefet beiktatása alkalmából nemcsak a románság, de a brassói szászok és magyarok is a legmelegebben üdvözlék és kívánják, hogy azt a megértő szellemet, melyet idáig tanúsított, tovább is érvényesítse a közjó és a kultúra javára.

Megkezdődtek a német-olasz kereskedelmi tárgyalások

ROMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A német-olasz kereskedelmi szerződés tárgyalásai ma megkezdődtek. A tanácskozásokat Mussolini nyitotta meg, s beszédében kiemelte a tárgyalások fontosságát, s kijelentette, hogy a politikai jóviszony a gazdasági jóviszonyon alapul. A két országnak sokoldalú kölcsönös gazdasági szükséglete megköveteli, hogy a kereskedelmi kapcsolatok intenzívebbé tétessenek.

Nagy karácsonyi vásár Werber Salamon cégnél

10%

árkedvesmény!

tekintse meg raktáramat vétel-
kötelezettség nélkül!

1a minőségű Schroll vászon, vékonyzálú	43.—
Középtinom Schroll vászon	48.—
Mosott sifon	28.—
1a sifon, 82 cm. széles	33.—
Vastagszálú mosott fehér sifon, munkásingeknek	44.—
Egész finom vastagszálú	56.—
1a nadrág köpper Schroll-féle	66.—
Legjobb minőségű ing zeffir divat színekben 80 cm. széles	47.—
1a abrosz kelme, 160 cm. széles	150.—
1a sepsiszentgyörgyi szőttesek, vastag barchetek, flanelek divatszínekben	44.—
1a divat csikos gabardin 100 cm.	92.—

Raktáron mindenféle minőségű harisnya, fejkendő, kötött és szövött jumperek, bluzok. — Keztyű és esernyő nagy választékban — 2000 drb. parti ing divat minta 2 gallér dupla kézzel 170 lej

Véres uccai harc Belgrádban a csendőrség és a diákok között

Egy diák meghalt

BELGRÁD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pasic kormány Polit és Bazala egyetemi tanárokat az elmúlt héten nyugdíjazta. A diákság ebből az alkalomból gyűlést tartott, amelyen a nyugdíjazott tanárok mellett foglalt állást. Amikor a gyűlés határozatát a küldöttség át akarta adni, a csendőrség közbelépett és

lövöldözés kezdődött.

s az uccai harcban a csendőrség az ifjúságot

az egyetem aulájába szorította. Itt újabb lövöldözés támadt, s ennek folyamán

tíz diák megsebesült, akik közül az egyik meghalt.

A csendőrök közül többen súlyosan megsebesültek.

Az ellenzéken a fegyveres hatalmat támadják az erőszakoskodásokért, a kormánykörök szerint a kommunista diákok kezdték a lövöldözést.

Esznek-e Vásárhelyen szamarhust ? . . .

Lovakat és szamarakat is vágna a városi vágóhídon — Nagy az export Bécs felé
A székelyfőváros gyomra

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok munkatársától.) Sós Márton mészáros szamarhúst fedezett föl egy a maximális árnál is olcsóbb húst kimerő főtéri mészárszék kocsiában. Sőt az egyik alkalmazott adott is neki a hájból egy darabot, izelítőbe. És végigfutott a hír a városban, hogy az olcsó hus provenienciája nem bírja el a kritikát. Mert hát ha?.. Ki tudja?.. Ki látja?.. És a görgetegben végigszaladt a közönség, úgy, hogy a hét első napjaiban alig volt egyes helyeken valamelyes husfogyasztás.

Ezt a kérdést interjú-szerűen nem lehet elintézni. Kimegyek a vágóhídra. Rögtön, meglepetésszerűen. Ott, ahol a véres embereket rémítő munkájukban lesem meg. Ahol a kimult tulok és a csöndes szamar egyforma némasággal várják az emberi szervezetre való áthasonulás folyamatát. Bent egészen bent, könyöklő felgyűrt ingujju legények hatalmas taglókra támaszkodnak. Előttük az állatvilágnak egy-egy bágyadt tekintetű szarvas képviselője várja a kábitó csapást. Idébb, a Bicsérdy mester által olyan drasztikus színezéssel ecsetelt állati porhüvelyek. Egészen mellettem az elszállításra készen álló földi részek. Szép sorjában felaggatva, nagy, ijesztően hegyes kampós szegekre, amelyek olyan pompás kiegészítői a véres, agyra nehezedő hangulataknak.

— Itt szokták a lovakat is vágni?.. Kérdem kísérőtől.

Besztercei gondnok ur hirtelen rám néz. Meglepett tekintetével mintha kérdezte volna: »Hát ezt, honnan tudja az ur?.. De a szemek játékát nem kísérik a szavak. Nyugodtan válaszol kérdésemre:

— Itt, amikor szállítás van..

— Hova szállítanak?

— Bécsbe..

— Kik a lóhus exportőrök?

— Teutsch Gyula és társai, meg egy bankérdeltség. De ez csak próbavagon volt. A vágás nem rendszeres. Ha a próba beválik, újabb lóhusszállítások következnek! — mondja a gondnok ur.

— A szamarhust is vagonszámra szállítják?.. Kérdem.

A gondnok ur megint nem érti, hogy hát ezt is honnan tudom. Ugy, tesz, mintha kutatna valaki után s csak azután adja meg a választ:

— Dehogy, kérem, dehogy. Ezzel a lóhusszállítással exportáltak három szamarat is. Nagyszerű kondícióban voltak. Csöpögtek a hájtól..

— Hogy szokott az elszállítás történni?

— A szállító bevárja az elkészítést, aztán az ő felügyelete mellett elszállítják a húst egyenesen az állomásra..

— Nem kerülhet abból kimérésre Vásárhelyen is valami?

Besztercei gondnok ur nagyon határozottan és nagyon gyorsan volt kész a válasszal:

— Egy darab sem, uram. Egy darabcska sem.

— De hát ha ugy.. véletlenül.. például egy darab hús, vagy comb..

— Ki van zárva! feleli a gondnok ur. Egy merész fordulattal bucsút mon-

dok az állati tetemek piaci titkainak. A statisztikai adatok érdekelnek ezután. Csak az elmúlt év adatait bocsáthatja rendelkezésemre. A vágóhídon levágtak az elmúlt év folyamán összesen 39.167 állatot. A vezetősám a bárányoké. Ebből 18.072 darabot nyelt el Vásárhely gyomra. A sorias és különböző életkorú családtagjai 6423 számmal vannak képviselve, a miből a vásárhelyi felekezeti viszonyok eltolódásaira következtethetünk. Vágómarha 8281 került feldarabolás alá. A borjuk 3998 darabban szerénykednek a közfogyasztásra szánt állatok halálcsarnokának múlt évi kimutatásában. Hiányzik az 1923. évi statisztikából a ló és a szamár, amelyeknek új rovatai ma már büszkén kiemelik a vicinális városok szürkeségéből Vásárhelyt, ha mindjárt csak bécsi vonatkozásban is.

Az irodában már vár reám az igazgató. Nyíltan megmondom most, hogy miért jöttem ide.

— Igen... A lovakat és szamarakat ma még a közös csarnokban vágjuk... De jövőre kiépítjük a kényszervágócsarnokot. Amint ez meglesz: a lovak és szamarak oda kerülnek. Kizártnak kell tartani azt, hogy ezekből az állatokból csak egy is kikerülhessen a vásárhelyi piacra! — mondja az igazgató.

Felemlitem a Sós-estet. Az igazgató egy kissé elgondolkodik. Aztán nyomatékosan folytatja tovább:

— Kizártnak tartom. A lovak és szamarak innen egyenesen szállításra kerülnek. A helyi piacra nem juthat belőlük. Ha csak ki nem lopják innen a húst..

Ha csak ki nem lopják.. Megnyugodtam. Vásárhelyen tehát nem esznek szamarhúst.. De azért jó sokáig az én egy kilómmal is kevesebb hús fog fogyni a vásárhelyi székekben naponta.

Székely Béla.

Román—magyar nyelvű elemi iskolai

Értesítő könyvecske

kapható és megrendelhető a

Brassói Lapok könyv-
kereskedésében

Brassó,
Kapu-u. 64.
ÁRA 4 LEI.

CSISZOLÓÁRUK.

(korongok, reszelők,

kövek, vásznak, porok)

a VEREINIGTE CARBORUNDUM

&

ELEKTRITWERKE A. G. gyártmányában.

kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV-TIMISOARA.

2084

A magyar ellenzék magatartása veszélyezteti a konszolidációt

Mi újság a magyar politikában? — A képviselők még mindig a múlt pénteki események hatása alatt állanak

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A politikai élet még mindig az elmúlt pénteken lezajlott parlamenti vihar hatása alatt áll. Mindenütt, ahol csak két-három képviselő találkozik, a pénteki eseményekre fordul a szó, s mind ebben az az érdekes, hogy a kérdést nem a kormánypárt tartja felszínen, amely már napirendre tért felette, hanem az ellenzéki lapok azok, amelyek állandóan hangoztatják, hogy a kormány és az ellenzék között kompromisszum készül. Erről pedig szó sincs.

Az egységes párt e heti értekezletét is ez a kérdés dominálta, a pénteki eseményekkel és a parlament elnökének magatartásának bírálatával együtt.

Ikldódy Szabó István az elnök pénteki magatartását heroikus kötelességtudásként ünnepelte. Almásy, az ügyvezető alelnök pedig javasolta, hogy Scitovszky Béla házelnöknek mondjon a párt jegyzőkönyvi köszönetet. Scitovszky megköszönte a párt rokonszenvét, s ezután kerültek szóba — Hedry Lőrinc kezdeményezésére — az ellenzéki sajtónak azok a hírei, amelyek az állítólag készülő kompromisszumról szólnak. Megállapították, hogy az ország közvéleményének legnagyobb része a kompromisszumos tárgyalásokat ellenzi. A vitának Bethlen miniszterelnök vetett véget, aki kijelentette, hogy kompromisszumos tárgyalások nincsenek, s eddigi álláspontján a jövőben sem hajlandó változtatni.

Az ellenzék magatartása a gyengeség palástolása, mondja Rassay

A nemzetgyűlés mai ülése sem szü-

kölködött érdekességekben, s ez az érdekesség Rassay Károly felszólalásánál kulminált, aki már akkor tanujelét adta annak, hogy nem helyesli az ellenzék magatartását, amikor a viharos ülés után napon, amikor az ellenzék távollétével ültette el, egyesgyedül ült az ellenzéki oldalon. Beszédében kijelentette, hogy az ellenzék passzivitását elítéli, mert

nem őszinte, nem bölcs, nem jogos.

A passzivitás csak akkor használható, ha alkotmányosreim reparációjáról van szó, a mostani esetben azonban a sikertelenség és gyengeség palástolására szolgál. Kijelenti, hogy nem hajlandó

az új gravámen-politika kicsinyes és sokszor visszautasító harcaiban a konszolidáció eredményeit veszélyeztetni.

Rassay gerinces beszédét a ház minden oldalán meglapsolták.

Nem fosztják meg a rétságiakat a képviselőküldés jogától

Ismeretes, hogy a magyar nemzetgyűlés mandátumvizsgáló bizottsága indítványozta, hogy a legutóbbi választáson lefolyt hallatlan szabálytalanságok miatt vonják meg a rétsági kerület képviselőküldési jogát. A ház úgy határozott, hogy a mentelmi bizottság határozatával ellentétben a kerület képviselő küldési jogát nem függesztik fel, s így az új választás most hamarosan megtörténik. Huszár Elemér, aki még mandátumának megsemmisítése előtt lemondott arról, újból fellép, s ellenfele újból Mikszáth Kálmán lesz, mint az egységspárt hivatalos jelöltje.

Folyik a költségvetési vita

A kamara és a szenátus mai ülése

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara mai ülésén folytatták a költségvetés vitáját. Előbb néhány napirend előtti felszólalás volt, majd Braianu Vintila kérte a képviselőket, hogy felszólalásaikban szigorúan ragaszkodjanak a tárgyhoz, mert minden szószaporítás csak a költségvetés tető alá hozását akadályozza.

A költségvetés vitájának során Spineanu szólalt fel, aki bírálta a költségvetés egyes tételeit és a pénzügyminiszter figyelmébe ajánlotta, hogy a lej belső értékét kell emelni, s az ország gazdaságát azzal alátámasztani. Spineanu elég unalmasan este fél nyolcig beszélt, azután mikulási szünetre mentek a képviselő urak. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

A szenátusban folytatták a fegyverviselési engedélyekről szóló törvény részletes tárgyalását. A törvény huszonharmadik szakaszáig jutottak el, s mindössze annyi módosítás történt a javaslaton, hogy a jogtalan fegyverviselésről szóló büntetőparagrafust megszigorították. Az engedély nélküli fegyverviselést huszezer lej bírsággal fogják büntetni, visszaesés esetén elzárás is jár.

A szenátus ülése fél hétkor ért véget.

Kintasításokkal védekezik a kormány a kommunista propaganda ellen

Az új rendtörvény a bolsevik agitátorok ellen irányul

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A liberális kormány most készülő rendtörvénye — mint azt utabban beavatott helyen mondják, — kizárólag annak a propagandának és agitációnak akar véget vetni, amely az utóbbi évek alatt egész Romániát behálózta, s amely a Dnyesztren tülről a bolsevik eszmék terjesztését tűzte ki céljául. A törvény még készen sincs, a parlament — ha jól megy, — januárban foglalkozik majd ve-

le, a belügyminiszteriumban már hozzá is kezdtek a végrehajtás munkálataihoz.

Ezek a munkálatok az ország területén tartózkodó gyanús foglalkozású külföldiek ellen irányulnak. A belügyminiszterium adatai szerint Románia területén állítólag százezer olyan külföldi tartózkodik, akik a szovjetpropaganda szolgálatában állnak, s a belügyminiszterium — az új rendtörvény kapcsán — ezekről az elemektől akarja megtisztítani az országot. Hangsúlyozzák azonban illetékes helyen azt is, hogy — amennyiben a kiutasítások megtörténnek — az nem tömeges lesz, hanem minden gyanús és nem kívánatos külföldre nézve külön, egyénileg bírálják el a kiutasítás kérdését.

Miért késik Romániában a külföldi posta

A szimplonvonat negyven, sőt ötven zsákkal hoz naponta külföldi postát Romániába. Ezt a külföldi postát Temesvároitt lerakják a vonatról, még azokat a zsákokat is melyeket a szimplon mindjárt továbbbírhatna. Ez a megmagyarázhatatlan különös eljárás, mely az egész ország külföldi postáját is, másodt két, három nappal is késlelteti, csupán csak azért van, hogy a román posta megtakarítson egy csekélyke költséget. A szimplonon ugyanis francia kalauz van, akinek azért, hogy a postát a vonal mentén leadja, mindenütt külön honoráriumot kellene adni. Ezt a honoráriumot megtakarítja a posta, azon az elven, hogy inkább menjen másnap a postai szállítmány, s ha másnapra nem mehet, menjen harmadnapra. A napokban is volt ilyen eset: a bukaresti vonat, mely magával hozza Temesvárra a postakocsit, sokat késelt, úgy hogy a Bukarestbe induló vonatot postakocsi nélkül ment el, így két napig itt heverték a külföldi zsákok Temesvároitt. Az Orsováig, a mellékvonalakra s a fővárosba szülő külföldi, nagyjából francia szállítmányokat mindig magával vihetné a szimplon — ha éppen azt a kis honoráriumot nem sajnálná a posta.

Egy regátbéli vállalat üzelvei

Meg nem rendelt utánvételes csomagok

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Furcsa és, sze. ény véleményünk szerint, feltétlenül hasznos beavalkozást igénylő módot eszeltek ki bizonyos regátbéli kereskedők és vállalkozók arra, hogy a tiszességes kereskedői szokásokkal szembehelyezkedve biztos hasznot vághassanak zsebre. Ezek a jeles firmák valamely cimitárból kiérták a kisebbségekhez tartozó vállalatok, kereskedők, iparosok, ügyvédek stb. címét és minden megkérdezés nélkül ezekre a címekre utánvételt terhelte postai csomagokat küldenek. A legelőbb ember csodálkozva értesül a postai kézbesítőtől, hogy utánvételes csomagja van és bedől a trükknek, s akkor megrokonnyodva látja, hogy az élmes regátbéli cég olyan képet küldött neki, amit meg nem rendelt. A száz és egy néhány lej lefizetése után persze most már hasztalan rekalmál, mert a meg nem rendelt képet nem veszik vissza és a kifizetett összeget nem adják vissza. A legkülönböbb pedig ebben az egész dologban az hogy az élmes regátbéli vállalat a hatóságokkal szemben azzal igyekszik kétségtelenül üzleti vállalkozást dekkolni, hogy például öfelségéek, meg Avram Janu képeit küldi szét megrendelés nélkül, de utánvétellel terhelten.

Mi azt hisszük, hogy ép ezért kelle-ne a hatóságnak ebbe a kufárkodásba beavalkoznia, mert azt nem lehet és nem szabad tűrni, hogy az ország uralkodójáról és nagy fiairól készített művészetlen reprodukciókkal olyan módon üzérkedjen valaki, hogy az a lakosság körében elégedetlenséget kelthessen és olyan színezetet öltön, mintha hatósági asszisztenciával történne az egész.

LINOLEUM HAAS LIPÓT

legnagyobb

linoleum és szőnyegkülönlegességi áruház

Temesvári főlerakat

Lloyd-sor. — Telefon 10-31.

Lerakatok: Cluj, Oradea-Mare.

Nagy karácsonyi vásár

mélyen leszállított áron.

Viaszosvászón

békebeli minőség, gyönyörű minták:

78 cm. széles	Lei 105.—
100 " "	135.—
115 " "	150.—

Bőrvászón

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére

nagy választékban

115 cm. széles	Lei 160.—

Gyermekkoszik áthuzására minden

színben	190.—

Linoleum

remek perzsa vagy parkett mintákban:

70 cm. széles métere	Lei 165.—

90 " "	225.—

padló bevonásra mintázott parkett

vagy egyszerű 200,250,300 cm. szé-	

lességben, negyzetméterenként	247.—

Linoleum-szőnyegek 200 x 300 cm.

" 1800.—	

Szőnyegek

Futó, nehéz min. cca 70 cm. széles

Lei 98.—	

90 " "	130.—

Agyelő szőnyeg "Bouclé" rendes

nagyság	150.—

Falvédő "Gobelin" 75 x 160 cm.

" 360.—	

"Bouclé" szőnyeg 180 x 250 cm.

" 950.—	

Öttomantakaró "Karamani"

" 1600.—	

Cocos rutó 70 cm. széles

" 125.—	

90 " "	170.—

Hő- és sárcipők

Nordbritish v. Wimpasing marka férfi

Lei 820.—	

női	685.—

sárcipők, férfi

" 290.—	

női	275.—

Nagy választék következő cikkekben:

gummikabátok, gummilabdák, babák, sarkok,

tornacipők, celluloid-árak, gyermek-

kötények és sportcikkek.

Eladás kicsinyben és nagyban.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Egy nap a magyar Zarathusztránál

Bicsérdy Béla a távolból megjelent egy uriasszonynak — A Bicsérdy-hívő nem hülhet meg — „Az összes rádiók és Zeppelinek a szolgálatunkban lesznek“

FOGARAS. (A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) Bicsérdy Béla, a reformélet apostola most már kipirult arccal elbeszéli azt a csodát, amellyel meg akarja győzni a hitetleneket és kételkedőket:

— Tehát hallja a csodám. Egy ízben a távolból megjelentem valaki előtt. Láttattam magam valakivel, aki még soha az életben nem látott. Aki fáradtságot vesz magának, könnyen kontrollálhatja a csodát, hogy az Ön szavával éljek. Ezerkilencszázhuszban vendégem volt: Kiss Elek teológiai tanár, Oxfordban végzett filozófiai doktor. Beszéltem neki a tanóráról. Meglehetősen hajlott a tisztultabb életmódra, azonban egy aggodalma volt. Mit fog szólni a »koplaláshoz« a felesége?

En megjegyeztem:

— Ő is megértő lesz. Ő is magáévá teszi a tápreformot.

A tanár mosolygott. (Már 5 jobban ismeri élete felét, semminthogy ilyen képtelenséget elhagyjon róla.)

Ingujjas ember a hóban

Erre kiegyenesedtem. Nem tűröm a hitetlenséget. Krisztus mondá: Immár elkárhozott a beszédek által, melyeket szólt. Nem tűröm a hitetlenséget. Osszeharaptam minden molekulányi energiámat.

— Nem szabad mosolyognod. En innen a távolból oda hatok az akarásommal, oda fogok hatni az erőmmel, hogy az asszonyod is lásson és megértse.

— Ez télen volt januárban. A dolog lett napirendre tértünk, s az én doktorom hazautazott a falujába. Sokáig semmit nem hallottam róla. Egyszer csak meghívott magához Aranka leánnyal. Hónapok múltán, júliusban meglátogattam Kiss Elek kis-szolymosi (udvarhelymegyei) házában. Benyitok a lakásba, amelynek összes szobáit nyitva voltak a konyháig. Ott foglalatostkodott a házasszony.

Midőn Kissné meglátott, összerogyó derékkal, elcheéredve felsikoltott: „a vizióml!“ S azzal elájult.

— Később, midőn magához tért, elmondotta az ijedelme okát. Annak a januári napnak abban a percében, midőn dr. Kiss Eleknek Fogarason bejelenttem, hogy távolban levő felesége előtt megjelenek, ónagysága Kissolymoson épen barátnőivel diskurált a szalonjában.

Epyszerre az uriasszony látszólag minden ok nélkül feláll helyéről és mintegy megbüvölten az ablakhoz megy, kinéz rajta és felkiált: nézzetek, milyen különös. A hóban egy mezítlábas térfi áll ingujjban.

A hölgyek is az ablakhoz szaladtak, de nem láttak senkit a közelben. Mindannyian kinevették a házasszonyt, hogy képzelet el hogy a huszfokos hidegben ingben és mezítláb álljon valaki. Kissné erre pontosan leírta látomását, ami hajszálnyival pontosabb, az én külsőm volt. Kiss Elek azután szívesen magáévá tette férje proposícióját az étkezési reformom betartását illetően. Midőn azután a valóságban is meglátott, elájult, olyan megdöbbentő pontossággal idéztem vissza képzeletébe a vizióját. Barátnői, akik a vizió-látásakor a teológiai tanár házában időztek, egytől-egyig igazolták, hogy Kissné éppolyan-nak írta le a látomását, amilyen én vagyok. Azt már Kiss Elek igazolta, hogy otthonomban kabát és cipő nélkül deklamáltam. Önnek felesleges kifejtennem, hogy ez nem csoda, nem fizikai lehetetlenség, csupán egy élő gondolatáramlatnak iszonyatos erőintenzitású átvitele a távolba. A hipnózis legmagasabbrendű teljesítménye!

Minden betegségtől megszabadulhatunk.

— Magától értetődő, hogy azokat a felgyógyulásokat, amelyek az én tápreformom következményeként kikerülhetetlenül pontossággal lépnek fel, nem sorolom a csodátevéseim közé. Krisztus tanította: »Mondom néktek: a kereső megtalálja amit keres, de csak az esetben, ha feltáratott már előtte az igazság útja.« Az utat megtaláltam — mondja nagy vörvvel Bicsérdy — s ez az ember fizikai és szellemi újjáépülését eredményezheti. A látszat az, hogy ma is ki vagyunk téve mindazon betegségeknek, amelyeknek számát Zoraszter Kr. e. több mint 6.600 évvel tizezerben állapította meg. En azt mondom, hogy

betegség csak egy van, aminthogy egészség is csak egy!

— Az egyetlen betegség az a diszharmónia, amely a természeti törvénysértések módja és fokozatmértéke szerint különböző szimptomák formájában jut kifejezésre. Az egészség pedig az a létharmónia, amely az egyén természetben betöltött pozíciójának megfelelő feltételek és tápanyagok törvényszerű felhasználása révén a tökéletesség felé tendáló test boldog regenerációjában jut kifejezésre.

— Röviden tanításaim kvintesszenciája tehát az: térjünk vissza a szent Természet nyújtotta tápanyagok mérsékletes fogyasztásához, s

rövid néhány hónap alatt mindenki megszabadulhat létező betegségeitől,

további megbetegedése a tápreform lelkiismeretes követése és sok mozgás mellett pedig természettani képtelenség. A bennünk megnyilatkozott igazság nem egy embernek adta vissza soha nem érzett egészségét, hihetetlenül megduzzadt munkaerejét.

Nincs nátha, sem tüdőgyulladás!

— A tápmegvonásoknak felmérhetetlen szerepe van a gyógyulásnál. Elettünk működésünk be csak annyi természetes tápanyagot viszünk, amelynek feldolgozása mellett biztosítva van az életerők túlsúlya. Ennek betekig való fenntartása mellett minden idegen anyag elégersre kerülhet és az organizmusunk önjeléből irtja ki a betegség összes csiráit. A magas hő előli az életerőket, megindul a szétesés processzuma, s a rothadás fel nem oldható, aszimilálhatatlan termékei az összes bajok, bacillusok, bakteriumok és mikrobák tenyésztésének melegágyává lesznek.

Náthát és tüdőgyuladást a vegetárius életmód folytatása mellett nem kaphatunk.

— A meghűlés iránt csak a terhelt szervezetek reagálnak, mivel organizmusunk nem tűri magában az idegen anyagokat, ezek kiküszöbölésére irányuló tevékenységei állandóan ébren van és így minden fűcsökkenést felhasznál az idegen anyagok kicsapolására. Ezután a nyálhártyán keresztül, vagy tüdőgyulladás formájában nyilvánul meg. Aki azonnal elhagyja a hussal való táplálkozást azonnal érezni kénytelen az óriási javulást. De még az is előnyben van a közönyös ember felett, aki öt éves átmenetet tart a diétán felé.

Ebéd Bicsérdy Bélóval

Következett egy vegetárius ebéd. Leves (ebből csak Bicsérdy meg én ettünk) tojásos étel (ebből csak én ettem) tészta, (csak én) mert a Mester családjával csak szimpla vegetabilis éledeleket fogyasztott, amelyet láthatólag jobban élveztek, mint mi gyarló ragadozók. Bicsérdy tányérján olajos hagymát (a hagyma nagyon egészséges — mondja

ebéd közben a Mester. Már az ételplak és indusok is szent eledele gyanánt tisztelték szencsés összetétele miatt) vaját, mézet, konyerét s főleg... almát (nemcs Batul — mondja szakértelemmel Bicsérdy), megtefelt, meg sajtot láttam. A Mester általában pontos instrukciókkal látja el híveit az étkezési menüt illetően, amelynek változtatására varázslása szerinte csak a gazdasszony leleményességétől függ. A Bicsérdy hívó különben naponta kétszer eszik s az étkezés alapszabálya az ételek erős megrágása, főleg pedig a — kevés éves. Jelző azzal használ magának a legtöbbet, amit nem eszel meg.

Az élet meghosszabbítása és a szerelem

Ebéd után még rövid kérdéseket tettem fel, amelyekre Bicsérdy Béla habozás nélkül adta meg a 30—40 percig tartó feleleteket. Beszél arról a társadalomról, amelynek fél-évezredes tagjai lesznek, beszélt a szerelmi problémáról, amely az ember felesleges szexszualitásának elmaradásával önként megoldódik, hitet tett a természetes gyógyódnak a nő szépségét regeneráló hatásáról, hogy milyen éles osztóne fejlődik ki annak az embernek, aki létfeltételeiben a természet parancsához igazodik (ilyen impulzusnak tudja be azt, hogy 1918-ban az általános meneküléskor a helyén maradt, mert a kavarodásban is érezte, hogy nincs veszélyben és csak akkor tilt vonatra, midőn Fogaras határában dördültek meg az ágyuk) beszélt arról, hogy a természettörvények követése mellett mindenki megtanul uralkodni szenvedélye felett és delejes gondolatörök hatása alatt életének ki-ki a mesterévé válhat, 6 maga kibontakozott ismeretei alapján lehetővé tette képességei állandósulását, úgyhogy 54 éves kora ellenére — midőn más ember ereje már apadóban van — pszichikai és testi potenciájának teljék élvez, s így

elég kitartást érez magában ahhoz, hogy (egyelőre csak) a világ intellektusaival elfogadtassa étreformját.

Tudja, hogy győzni fog, (jövőre külföldi utjára indul, amelyet azzal kezd meg, hogy Bécsben negyven napos nyilvános böjtölést tart) mert ha másképpen nem megy, divatba fogja hozni magát és a reformját. Biztos benne, hogy egyszer minden Zeppelin és radio az ő igazát fogja a messziségbe hirdetni.

Bicsérdy Béla eljutott az egészség titkához.

Az örökéletűséghez is?

Bizonyos — mondják a Mester percre percre gyarapodó hívei.

Valószínűtlen — mondjuk mi arra a közmondásra gondolva: Nyugtával Bicsérd' a napot.

A legtanácsosabb várni a felelettel néhány száz évig. Jó ha az ember nem huz utat az ilyen apostolokkal, akik üres órákban nehézsúlyosmelők is, mert hatha mégis igaza van Bicsérdy Bélának.

Végére tényleg elkövette azt a csodát, hogy vizet prédikál és — almát eszik.

Seidner Imre.

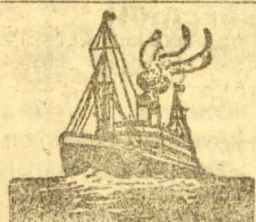
Tüdőbaj, Mellbetegség, Sápör,

ellen fényesen bevált a **Vértesszörp**.

Használják még: asztma, angolkör, heptika, számarkühögés, vérköpés, vérszegénység, nőbaj-nál, valamint mindenféle gyengeségi és kimerültségi állapotban. Ezer meg ezer hálafelet bizonyítja a **Vértesszörp** kiváló hatását. Ize kellemes. London, Róma, Páris és Ostendben kitüntette. Teljes körűre rendszeres szünetes 4 üveg 390— let franco.

Vértesszörp Sas-gyógyszertárból, **Ludó, 210. szám.**

Rador (428)

Dél-Amerikába utazik most az egész világ

COSULICH LINE

BUKUREȘTI, Calea Griviței 181. triesti hajóstársaság hajóin

FIOKOK: Timișoara Strada I. C. Bratianu 18. **Arad** Strada Eminescu 40/a. **Oradea-Mare** Strada Sf. Ladislau 30. **Cernăuți** Strada Romana No. 1.

Iskola-Alapítvány, Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Școală - BCU Cluj

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Brassó

— **Negyven év az iskolában.** Frätsches Károly és Schlandt Henrik, a brassói Honterus-gimnázium kiváló tanárai, akik a társadalomban is köztisztelőben állnak, december 4-én töltötték be tanári szolgálatuk negyvenedik esztendejét. A szász evangélikus presbyterium ez alkalomból elismerését és üdvözlését nyilvánította a jubilánsoknak.

— **A Brassói Székely Társaság** dec. hó 10-én, szerdán este 8 órakor a »Fehér Bárány« külön termében rendes ülést tart. Az elnökség kéri a tagok teljes számu megjelenését, mert a karácsonyi segélyezések ügye is napirenden lesz.

— **Vasúti restis és bodegás harca.** Dragoca Konstantin kereskedő nemrégiben az iparhatóságtól és a városi tanácstól engedélyt kapott arra, hogy közvetlenül a vasut szomszédságában levő Predeal Szálló mellett élelmiszerárú bodegát nyisson. A bodega meg is nyílt a vasutkörnyéki népség legnagyobb örömeire, úgy látszik, hogy a bodega konkurrenciát csapott a pályaudvari restinek. mert ennek bérleje, Calinescu Vazul hamarosan elhatározta, hogy bosszút áll Dragocán. A restis felkereste a bodegást és 60.000 lejrt kért Dragocától, mert mint mondta, csak ennyi pénz fejében engedheti meg, hogy az államtól bérelt vasúti étterem szomszédságában tisztességtelen versenyt csapjon neki. Mivel Dragoca megtagadta a kérést, a restis maga mellé vett néhány vasutat és segítségükkel két méternyi magas kerítést vont Dragoca bodegája köré, hogy ily módon megakadályozza a bodega működését. Dragoca méltatlanságát haragra lobbant a kereskedővilágban szokatlan »üzleti manőver« miatt és mint a Brassói Lapok munkatársa értesül — a kijátszott bodegás a mai napon kártérítéskért indított a vasúti resti bérleje ellen.

Kolozsvár

— **Az erdélyi liberális párt válsága.** Azal a körülménnyel, hogy Lepadatu kultusz-miniszter lett a kolozsvári liberális csoport eljátszalmu elnöke, még korán sincs leszerelve az erdélyi képviselők mozgalma. A miniszter ugyanis mindaddig nem tett olyan kijelentéseket, amelyek lecsendesítették volna az érdekelt közvéleményt. A képviselők ellenmozgalma tehát rendületlenül tovább tart s a különvéleményen levő képviselők hír szerint még az ünnepek előtt megjelennek Bratianu Jonel kormányelnök előtt, akitől kivánságaik azonnali teljesítését kéri. Ha Bratianu Jonel nem teljesíti kivánságaikat, az erdélyi liberális pártban nyílt szakadás várható. Az optimistáknak megsugathatjuk azonban, hogy erre nem kerülhet sor, mert öminiszterelnöksége egy jólsveifolt ígérettel nyugodtan leszerelheti az ellenszegülőket. Hogy megtartja-e majd ígéreteit a miniszterelnök, az más lapra tartozik.

— **Negyvenöt nap fogház kötelelsmulasztásért.** A hadbíróság csütörtöki tárgyaláson Runkan Mihály 84. gyalogezredbeli szakaszvezetőt kötelelsmulasztás miatt 45 napi fogházra ítélte.

— **Felmentették a kommunizmus vádjától.** A kolozsvári hadbíróság mai tárgyalásán Judovics Antal és Puskás János pincérek ügye került tárgyalásra. Azzal vádolták őket, hogy július 14-én Kolozson gyűlést tartottak, amelyen a moszkvai internacionálé és a kommunizmus mellett akartak agi ácsót kifejteni. A vádlottak tiltakoznak a vád ellen és hangsúlyozták, hogy ők az amsterdami internacionálé hívei. A tárgyalás során kiderült, hogy az egész vád Borváth Antal vendéglős magánügyéből nőtt meg és ezért a hadbíróság őket bizonyítékok hiányában felmentette.

— **Ellenőrzik a lakosságot.** A rendőrségről szerzett értesülés szerint a rendőrség a jövő hét elején rendeletet fog kiadni, amely Kolozsvár lakosságának új és pontos ellenőrzésére szolgál. A rendőrség kötelezi a háztulajdonosokat, hogy lakóikat foglalják ki-mutatásba s e kimutatás egyik példányát fűgesszék ki a ház bejáratánál, a másikat pedig be kell nyújtaniok a kerületi rendőrségnél. Az idegen állampolgárok megszigorított ellenőrzésnek vannak kitéve, úgy, hogy a jelentkezői listát nemcsak Hiriú, a bejelentő hivatal főnöke, hanem Munteanu Livius rendőrigazgató is átnézi, hogy így naponta állapítsák meg a jelentkezők rendszeres menetét.

Temesvár

— **Felavatták az autókлубot.** A bányai automobil klubnak régi regatta-épületében berendezett új helysége felavatásán megjelent a trónörökös, Mocioni udvari fővadászmester és Valcovici műegyetemi rektor kíséretében. Este száz husz terítékű bankett volt, amelyen Valcovici rektor élet e a királyt és üdvözölte a trónörökös, Camarescu volt miniszter a bukaresti automobil klub kiküldöttje méltatta a temesvári klub megalakításának fontosságát. A beszédek után a trónörökös szólásra emelkedve a következő beszédet mondotta: Köszönöm önöknek a hízegő fogadtatást, amelyben részesi-

— **250 nyul, nyole róka, négy fácán.** Az udvari vadászat első napja meglepő sikerrel járt, amennyiben 107 nyulat, hét rókát és két fácánt ejtettek el. Ebből a király 12 nyulat és egy rókát lőtt. A második nap a

vadászterdében 144 nyulat, egy rókát és két fácánt eredményezett. Ferdinand király most kíséretével az Arad mellett levő Csálai erdőbe utazott, ahol folytatják a vadászatot.

— **Az idegen légiók halottja.** Egy közismert temesvári fiatalember szomorú végéről számolhatunk be. Egy évvel ezelőtt Hess Jakab vendéglős fia a középiskola sikeres elvégzése után lelkiismeretlen toborzó ügynökök rábeszélésére beállott a francia idegen légióba. A messzi földrészek megismeréséért hevülő Hess Józsefet elvitték Algirba és Marokkóba, ahol résztvett a felkelők ellen viselt harcokban, azonban a nagy fáradtság és a kedvezőtlen klíma tönkretették a szervezetét, úgy, hogy az év elején nyugdíjazták Hess Józsefet. A szerencsétlen fiatalember testileg és lelkiileg teljesen összeroppanva hazajött Temesvárra. Egészségét azóta nem nyerte vissza, míg aztán a mai napon a halál megváltotta őt szenvedéseitől.

— **A temesvári automobilklubnak** hosszú életet kívánok. A klub megalakításának különösen a nemzeti ipar szempontjából van jelentősége, mert fellendíti a hazai gépkocsiipart. Vacsora után a trónörökös cerclét tartott.

— **Egyházi kinevezések.** A temesmegyei püspöki adminisztrátor Waltner József dr. püspöki titkárnak, Dangl Béla hittanárt Torontálkeresztesre plebánosnak nevezte ki.

— **Tíz évi fogház gyilkosságért.** A törvényszék ma tárgyalta Sornica Joan tizenéves legény bűnügyét, aki Ság községben megölte Schlenzák Mária asszonyt. Az asszony meggyilkolásának oka állítólag az volt, hogy Sornicát buta oláhnak nevezte, mire ez a kezébe került sarlóval az asszony nyakát teljesen átvágta, majd heven sebet ejtett a hullán. A törvényszék Sornica Joant tíz évi fogházra ítélte.

Marosvásárhely

— **Bicsérdy Béla nem tarthat előadást Marosvásárhelyen.** Bicsérdy Béla, a reformátusok hírdetője, akiről épen most közöl országsszerte feltűnésteltő riportot a Brassói Lapok, december folyamán megakartá ismételni előadásait

Benzinnel égette el a feleségét

Együtt a halálba — Aki mindenképpen meg akar válni az élettől

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ugy látszik, Szatmáron folytatódik a tömeges öngyilkosságok sorozata. Ma reggel a város egyik legforgalmasabb uccájának egy utszéli fáján félholtan csúngva találtak egy embert. A rendőr levágta a halál önkéntesét és kocsin fölvitte a rendőrségre, ahol kiderült, hogy Varga Gézának hívják és a kenyérgyárban előmunkás. Az alig harminc éves jó családból származó, szépen kereső embernek két héttel ezelőtt borzalmas körülmények közt halt meg a felesége. Az akkori vallomása szerint a szerencsétlen asszony, ki-vel őt esztendeje a legboldogabb családi életet élte, véletlenül leöntötte magát benzinnel, a benzint meggyulladt és az asszonyt szörnyű égési sebekkel vitték be a kórházba, ahol két napi borzalmas szenvedés után meghalt.

Varga Géza ma azt mondta a rendőrségen, hogy nem tud felesége nélkül élni, azért akasztotta föl magát.

A rendőrségen aztán szép lassan elmondta Varga az igazságot. Felesége néhány hó nappal ezelőtt beteg lett. Megállapították az orvosok, hogy súlyos szívbaja van. Az ad-

dig boldogan élő házaspárt nagyon elkészerítette az asszony betegsége. Akkoriban történt Szatmáron a három Ösváth leány együttes öngyilkossága és egymást követték az öngyilkosságok és a házaspár is elhatározta, hogy megválnak az élettől.

Az öngyilkosságnak azt a szörnyű módját választották, hogy leöntik magukat benzinnel és együtt égnék el. Egy liter benzint öntöttek magukra és az asszony gyufát gyújtott, hogy meggyújtsa férje ruháját. A gyufától azonban az asszony gyulladt meg hamarabb és pillanatok alatt teljesen lángba borult. A férfit elérítette a haláltól az iszonyatos látvány. Segítségért kiáltott és az előszó szomszédokkal eloltotta az eleven fáklyát, de a szerencsétlen asszonyt már nem lehetett megmenteni.

Vargát azóta a lelkiismeret is furdalta, de még sajnálta is a feleségét, akit nagyon szeretett és ezért akasztotta föl magát.

A rendőrség megindította az eljárást Varga ellen, de a halálból visszatért ember kijelentette, hogy amint alkalma nyílik hozzá, véget vet boldogtalan életének.

A valódi
SCHICHT

„SZARVAS” védjegyű SZAPPAN

kiméli értékes fehéreneműjét.

Marosvásárhelyen. A rendőrség azonban — nem tudni mi okból — kifogást emelt Bicsérdy Bélának a pódiumon való megjelenése ellen s ezért tervezett előadásait nem engedélyezte.

Szatmár

— A szatmári egyházmegye új nagyprépostja. Hehelein Karoly szatmári nagyprépost halálával megüresedett magas egyházi méltóságra a vatikan Szabó István kanonokot, pápai prelátust nevezte ki és megbízta a szatmári káptalannak rangra a kinevezett után következő két kanonokját: Hámon Robert és Szentgyörgyi Jordan Károly pápai prelátusokat, hogy az új nagyprépostot méltóságába beiktassák. Az egyházmegyében a legnagyobb szeretet és megbecsülés veszi körül a feddhetetlen életű és csodálatos szívjóságú főpapot, akit tegnap iktattak be a káptalan nagypréposti méltóságba az egész papság és nagyszámu hívó jelenlétében.

Torda

— Betörők garázdálkodása. Tordán újból megismétlődnek az elmúlt téli betörések. Legutóbb Florea Antal fűszerüzletét fosztották ki a betörők, akik biztosításuk céljából még a villamosvezetékét is elvagták a házban. Florea Antal kára százezer lej.

Négyezerharmincnegyzárjelenítő van a nemet választók között

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vasárnap, december 7-én kezdődnek a birodalmi képviselőválasztások. A választási küldelemben ötvenegy párt négyezerharmincnegyzárjelenítővel vesz részt. A pártok között nagyszámu kisjelentőségű érdekcsoportok alakultak, így a szőlősgazdák, parasztgazdák, a lakók és a hadikölcsonők valorizálásának pártja. A megválasztandó Reichstag valószínűleg januárban ül össze.

Rövid hírek mindentelől

KAIRO. Az egyiptomi diákok sztrájkja véget ért. A helyzet teljesen nyugodt.

REVAL. A hadbírószak tizenhét kommunistát halálraítél, háromszázat letartóztatott.

MOSZKVA. A német-orosz gazdasági tárgyalások kedvezően folynak, s valószínű, hogy karácsony után minden pontra nézve megegyeznek.

Nagy nevető est!

Max Linder

a nevetőkirály a

Cirkuszkirály

filmen vasárnaptól kezdve az Apolló Mozdóban.

Egy jóforgalmu

9871

lakatos műhely

teljes berendezéssel

sürgösen eladó. Értekezni lehet: Odorheiu-Szekelyudvarhely, Strada Prițul Carol (Kőkereszt-tér) 2 szám alatt.

**Fogad ragyogni fog, mint a napsugár,
Ha FARMODONT fogkrémet használsz Aladár!**

739

Erdély egyik legnagyobb festéküzlete keres melőbbi belépésre szakképzett

elsősegédek

Fényképes ajánlatokat az eddigi működés megjelölésével „BIZTOS JÖVŐ” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

818

Vallott a haigeri tömeggyilkos

Hogyan folyt le az embermészárlás?

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Evtizedek óta nem történt olyan borzalmas tömeggyilkosság, mint amelyről tegnap számoltunk be. Mint ismeretes, Hagelstein bányaigazgató Haiger községben, hogy sikkasztását elleplezze,

meggyilkolta feleségét és anyósát, sógornőjét, két hivatalnokát, két cselédjét és két kertészét,

majd leöntötte benzinnel a szoba padozatát és felgyújtotta. Ezután az igazgató megsebesítette önmagát s mikor rájöttek a rémes tömeggyilkosságra, azt a mesét adta elő, hogy husztagu rablóbanda akarta a bányavállalat pénzét elrabolni és a banditák legyilkolták egész házanépét.

A nyomozás első stádiumában megállapították a detektívek, hogy a tömeggyilkosság elkövetője, maga Hagelstein bányaigazgató. Tekintettel arra, hogy Hagelstein súlyosan megvolt sebesülve, kórházba szállították onnan azonban Giessenbe kellett átszállítani, mert

a község felháborodott lakossága meg akarta ostromolni a kórházat.

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla

Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-ucca) 22. — Telefon 6-36.

Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Piața Regele Ferdinand 18. Telefon 177.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább; Ausztriában 3000 o. K., Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 Dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Vasárnap, december 7

Katolikus naptár: Advent második vasárnapja. Ambrózia. — Protestáns naptár Ambrózia. — Görög naptár: Ambrózia. — Izraelita naptár: 5685. Kísler 10.

A nap kel 7 óra 38 perckor, nyugszik 16 óra 34 perckor. Legközelebbi holdváltás: holdtölte december 11-én 9 óra 3 perckor.

Időjárás: Lényeges változás nem várható.

— Az alsórákos ifjuság dícséretes cselekedete. Alsórákos község ifjuságának egy lelkes része Nágó Mária kezdeményezésére november 30-án kisebb szabásu műkedvelői színelőadást rendezett a zetelakai tűzkárosultak javára. A nemes vállalkozás 2458 lej tiszta jövedelmet eredményezett, mely összeget a rendezők a Brassói Lapok szerkesztőségének bocsátottak rendelkezésére, hogy il letékes helyre juttassa. Ehez az összeghez felülfizetésekkel hozzájárultak: Szika Ferenc 150, Lázár Béla, Gyuri János, Ince István; Kelemen Géza 100—100, Bersán Zsigmond 40, Hirschfeld Miksa 30, Nagy József, Pál Sándor, Boért Géza, Antal Mihály, III, Schultz Virgil, Erdős Mór 25—25, Szotyori Lajos, Séra Sándor, Miklós Péter, ifj. 20—20 és Póhé András 10 lejjel. Brassóból a Hosszu-ucca II. szomszedság gyűjtése 465 lej, Csiki Gyula, Folia, 100 lej; Pataki János Arad 100 lej. A mai postával vettük a csikszeredai Iparos Nőegylettől a zetelakai tűzkárosultak javára 1500 lejt. Mai gyűjtésünk eredménye 4623. Eddigi újabb gyűjtésünk eredménye: 5340 lej 75 bani.

— Tűz a fővárosban. Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy ma reggel három óra kor a Grivita konzervgyárban tűz ütött ki, s néhány pillanat alatt az egész telep lángokban állott. A tüzet állítólag gondatlanság idézte elő. A kárt még nem becsülték fel.

— Merénylet készült a Budapest—prágai gyorsvonat ellen. Budapestről táviratozták: A Prága—Berlin—Budapesti gyorsvonat sineit Prága közelében ismeretlen tettesek felszakították és hatalmas sziklatömböket gurítottak a pályára. Szerencsére a vonatvezető az utolsó pillanatban észrevette a közelgő veszélyt s így sikerült a veszedelem elhárítani.

— A magyar ügyvédi kamarák jubileuma. Budapestről jelentik: Az országos ügyvédi gyűlés az ügyvédi kamara székházában most ünnepelte meg az ügyvédi kamarák ötvenéves jubileumát.

Hagelstein ágyánál állandóan rendőrök őrködnek. Most már annyira magához tért, hogy az államügyész többször kihallgatta. Tegnap

a tömeggyilkos töredelmes vallomást tett.

Elmondotta, hogy feleségét vasárnapról hétfőre virradó éjjel törsturásokkal ölte meg. A nagy zajra anyósa benyitott a szobába, mire őt is leszurta. Másnap reggel a kertészt felhívta az egyik emeleti félreeső szobába és mikor az belépett, olyat sújtott fejére, hogy koponyája kettétört. Utána felhívta a kertészlegényt és őt is lebaltázta. A vér láttára megrettent, de tovább folytatta véres munkáját. Bement a konyhába, ahol végzett két cselédjével, majd felkérte szobájába sógornőjét és törrel leszurta. Utoljára két hivatalnokával végzett az irodában.

Tettének indító okául azt mondja, hogy felesége és ő is súlyos beteg volt, ezért elhatározta, hogy feleségével együtt megvágja az élettől. A nyomozást tovább folytatják.

— Könyvedvelők figyelmébe. Bármely — bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

— Beszentelték Puccini holttestét. Milából jelentik: Puccini holttestét ma szentelték be. A gyászszertartáson jelen voltak a hatóságok képviselői és résztvettek azon az egyesületek és iskolák vezetői is. Puccini katonai díszpompával fogják eltemetni, és a temetésen résztvesz a kormány kiküldötte is.

— Nagyszabásu részvényhamisítást fedeztek fel. Budapestről jelentik: A rendőrség tegnap több milliárdos cukoripari részvény hamisítást fedezett fel. A rendőrség megállapította, hogy a részvényeket Weisz Andor budapesti tőzsdebizományos szervezte, akit letartóztattak. Ugyancsak őrizetbe vették Weisz Ferenc cipőkereskedőt is, akinél hamisított részvényeket és más bűnjelkeket találtak. Valószínű, hogy a részvények hamisítását Csehszlovákiában végezték.

— A hannoveri tömeggyilkos a bíróság előtt. Hannoverből jelentik: A törvényszék ma kezdte el tárgyalni Harmannak a huszonhatszere tömeggyilkosnak bűnpörét. Harmann negyvenkétéves ruhakereskedő, és a dozatát azért ölte meg, hogy ruháikat eladhassa. Bűntársa a huszonhétéves Gross János állásnélküli fiatalember, aki Hermann minden bűnéről tudott. A gyilkosokat fegyveres fogházörök vezették be a tárgyaló terembe. Harmann ideges, állandóan a homlokához kapkod. Az iratok felolvasása után az elnök tájékoztatta az esküdteket, hogy a tárgyalás körülbelül két hétig fog tartani.

(*) Iőnnnek a leányok, kiket nem vesznek női december 10-én.

(—) Budapesti értéktőzsde. A pénteki tőzsdenapon tartott árfolyamok mellett nyugodt volt a forgalom menete. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar hitel 532, Osztrák hitel 184, Salgó 605, Rima 135, Délivasut 66, Allamvasut 495, Kohó 465, Atlantika 29, Ganz Danubius 2925, Kőszén 3450, Papiripar 38, Nasci 2975, Szlavónia 75, Földhitelbank 278, Viktória malom 276, Kereskedelmi Hitelbank 22, Pesti Magyar Kereskedelmi 1300, Beocsini 1325, Urikányi 1000, Láng 23, Lip-ták 20, Schlick 58, Brassói 428, Zabolai 66, Baróti 28, Cukoripar 2640, Klotild 50, Temesi szesz 320, Hungaria Mútrágya 152, Olasz Bank 20, Angol-magyar 45, Leszámitoló 79, Magyar-Cseh 22, Nova 170, Kronberger 125, Közuti 64, Csáky 12, Izzó 835, Magnezit 2360, Viktória Butor 25, Ofa 605, Malomsoky 95, Pesti Hazai 3875, Fegyver 1175.

(*) **Bicsérdy Béla** »A halál legyőzése« című könyve megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályánál. Ára 150 lej.

— **Életfogytiglani fogházra ítélték** a pest-szentlőrinci rablógyilkost. Budapestről jelentik: A bíróság ma hozott ítéletet Simán Endre újságíró és édesanyja gyilkosa, Ludics György fölött. Ludicsot köztársasági rablógyilkosság bűntette és gyújtogatás kísérletében mondotta ki a bíróság bűnösnek és ezért életfogytiglani fogházra ítélte.

— **Szép Jucit megint elfogták.** Bukarestből jelentik: A Brassói Lapok lépésről-lépésre figyelemmel kísérte Szép Jucinak, Románia legagilisabb és legveszedelmesebb kalandornőjének vakmerő karrierjét. Szép Jucit a hatóságok gyakran elszökték fogni, de ő mindannyiszor visszaszerzi szabadságát. A legutóbbi napokban Szép Juci az okiráltságban egy személyvonaton követett el egy szép lopást. Ez alkalommal 78.000 lej és ezer dollárt lopott egy kereskedőtől, de rajta vesztett, s cinkostársával, Dragomiu János zseblovajjal együtt a rendőrség kezébe kerültek. Hogy melyik ügyészség fogja elszállásolni Szép Jucit, az még a jövő zenéje, mert a beavatottak szerint Romániának alig van ügyészsége, amely ne reflektálna a vakmerő kalandornőre.

(*) **Jönnek a leányok,** kiket nem vesznek nőül december 10-én.

— **Spanyolországban ciklon pusztít.** Madridi jelentés szerint Spanyolországban pusztító ciklon dühög. A vihar öt embert megölt, többeket megsebesített és a házakban is igen nagy károkat okozott.

— **Modern Mozzgó.** Szombaton fut utoljára a nagysikerű Lehetetlen asszony című film. Gloria Svanson a főszerepben olyan csodás eleganciával játszik, hogy egycsapásra befutott és a közönség kedvencévé avatta. A rendes műsort egy két felvonásos burleszk előzi meg. Vasárnap este egy érdekesítő kalandordrámát mutatnak be, amelynek Hajsza az örökség után a címe. Ezt megelőzi egy nagyszerű vígjáték. Vasárnap délután nagy gyermekelőadás, vígjátékokat vetítenek és a helybéli Stollverk cukorkagyár délelőtti mindenkinéi ingyen kóstolót ad cukorkagyártmányaiából.

— **Tartós örömet szerez egy fényképezőgép** mint karácsonyi ajándék. Lang Henrik, Kapu-ucca 52. szám alatti fényképészeti szaktüzetében elsőrendű amatőr fényképezőgépek olcsó árban kaphatók.

(*) **Jönnek a leányok,** kiket nem vesznek nőül december 10-én.

— **Szombaton két hatfelvonásos szennáció** fut az Apollóban, főszerepben Lya Mara és Lyda Borelly. Csak egy napig.

— **Egyetlen, a legfinomabb külföldi csokoládé sem mulja felül a Capsa-Pierrot illátát és ízét.**

(*) **Jönnek a leányok,** kiket nem vesznek nőül december 10-én.

(*) **Székrekedés.** A Budapesti-jobbparti közkórházakban szerzett orvosi tapasztalatok igazolják, hogy a **Ferenc József** keserűvíz gyomor-bajok, emésztésizavarok, fejfájás és szédülés eseteiben is kitűnő szolgálatot tesz.

— **Tanintézetek, tanárok, tanítók, és tanulók** bármely tankönyvet vagy zeneművet nálam jutányosan megrendelhetnek. Keszey Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár. 8459

(*) **Orvosi hír.** Dr. Nagy László orvos rendelőjét Arvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró- sebészi és vér (nem) betegesket. d. e. 10—1 és d. u. 3—4-ig. 100

— **Fogadja meg a jótanácsot és használjon fog- és szájalpoláshoz kizárólag csak Chlorodont-fogkrémet, fogport és szájvizet.**

(*) **Jönnek a leányok,** kiket nem vesznek nőül december 10-én.

(*) **Modern röntgenlaboratórium Marosvásárhelyen.** A Str. Calarasilor (rég. Kosuth Lajos-ucca) 1 szám alatt, a Gyulai gyógyszerár udvarán megnyitott egy modern röntgen laboratórium. Diagnostikai átvilágítások, röntgengyógykezelések, fényképezés diathermia, kékfény (quarc). Rendelés d. e. 11—1-ig, délután 5—7-ig.

— **Orvosi hír.** Bukarestben dr. Farkas Mihály bel- és vérbetegségeknek szakorvosa rendel Popa-Tatu 64 szám alatt.

Magyar estély Bukarestben

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bárhol fontos esemény egy jótékony célú előadás, vagy mulatság rendezése.

Egy-egy darab magyar élet lép ilyenkor a fajaért, kulturájáért lelkesedő közönség elé, hogy annak melege hangosabb dobogásra készítse a nehéz verítékezésében sokszor el-elfáradt szíveket.

Ez alkalommal a bukaresti Magyar Protestáns Nőegylet vállalta azt a szép feladatot, hogy a fővárosban élő közel 120.000-nyi magyarságból és a lelkesedők és élni vágyók kis táborát összehozza.

December 13-án lesz a Liedertafel kitűnő helyiségében (Str. Poencare) ez a nagyszerűnek ígérkező estély, amely a fővárosban lakó, vagy átmenetileg itt tartózkodó magyarságnak kedves szórakozást és bizonyára feledhetetlen ünnepi érzést fog nyújtani. Az estély sikerére egy lelkes gárda és a Nőegylet választmánya fejt ki fáradhatatlan tevékenységet.

Az estély főpontja bizonyára az ország-szerzte ismert kitűnő szónok, dr. Makkay Sándor református püspökhelyettes ur felolvasása lesz.

Nagy várakozással nézünk a kitűnő brassói hegedűművész, Pfaflík Emil ur hegedűjátéka elé. Felejthetetlen kép lesz a hat ifjú párnak Palotás tánca, amelyet az ország-szerzte elismeréssel emlegetett kitűnő brassói táncitanítónő, Izsák Iduska tanított be.

Az estély további pontjai, a női szülő, melyet a Bukarestben már hangos elismeréssel fogadott Juhász Józsefné urnő ad elő és a férfi quartet is bizonyára elő fogják segíteni az estély felejthetlenségét.

Közelebbről bemutatjuk a részletes, pontos műsort is.

Jegyeket előre és meghívókat a Nőegylet választmányi tagjainál, a ref. esperesi hivatalban (Str. Sf. Voivozii 12 sz. I. em.) és a ref. papi hivatalban (Str. Stirbey-Voda 9 sz.) lehet kapni.

Belépő jegyek ára 100, 80, és 60 lej. Az estély tiszta jövedelme az ó-romániai misszió egyházi és iskolai céljaira fordul.

Az estély iránt már most városszerzte nagy az érdeklődés. Reméljük, hogy sikere is meg fog felelni mindenféle várakozásnak.

IRODALOM, MŰVESZET

* A felsőbányaiak Kolozsváron. A művészet iránt érdeklődők előtt bizonyára ismeretes, hogy a Nagybánya melletti gyönyörű fekvésű kis öreg bányászvárosban, Fel-sőbányán hat évvel ezelőtt egy új művész-kolónia alakult, amely függetlenül a nagybányai tradicionális művészettől, a saját lábán indult meg és ma már olyan kiváló reprezen-tánsai vannak, akik felé méltón fordul a művészetkedvelő. Az elmúlt évi nagyváradi be-mutatók után, melyet fényes siker ko-ronázott, Kolozsváron rendezik meg tárlatu-kat az »Astra« műkereskedés termelében L. Krausz Ilonka ez a zseniális rajzoló művész nő szennációja a tárlatnak. Teljesen autodidak-ta. Mélyen átértett szimboliztikus dolgai, messze túlhaladják a mi szűk határainkat. Litteczky Endre neve ragyogó napfényes, tiszta leszűrt eredményei után, nem szorul kü-lön ismertetésre.

SPORT

(x) Az Ivria Sport Club szerdán este 8 órakor az árvaház-uccai tanásteremben ülést tart, ugyanakkor a vigalmi bizottság is ülésezik. Felkéretnek a tagok pontos megjelenésre.

(x) Botrányba fulladt a spanyol bajnok-ság döntő mérkőzése. Most mérkőzött Bar-celonában az FC Barcelona és az Espagnol csapata. Oriási izgalom előzte meg a mérkő-zést, mert itt kellett eldőlni, vajjon megtart-ja az Espagnol a vezető pozícióját, vagy kény-telen átengedni a Barcelona csapatának. Az FC Barcelona kapujában Plattko állott, az Espagnol kapujában pedig Zamora. A meccs már az első percben durvasággal kezdődött.

Bármilyen durván játszott mindkét csapat gólt nem tudtak elérni az első félidőben. A félidő végén a közönség oly izgatott magatar-tást tanúsított, hogy a bíró a nagyobb botrá-nyok elkerülése végett jónak látta a mérkő-zést lefújni. Így a meccs befejezetlen maradt. A félidő utolsó percében Alcantara a Bar-celona világhírű csatára oly súlyosan meg-sebesült, hogy a pályáról azonnal a kórház-ba kellett szállítani.

Baumgarten Géza, Marosvásárhely, Fő-tér.

BUTORÜZLET Telefon: 194.
Füredő tulajdonosoknak áru rendezmény. — Heverők, ágybetétek, hajlított székek, zománcolt hálószobák jutányos áron. — T E L J E S LAK-BERENDEZÉSEK.
Kedvező fizetési feltételek!

VARROGÉPÜZLET Telefon: 114.
Szabomesterek! 5 db 16/33 Central Bobbin-varrógép jutányos áron eladó (egyenként is). Varrógépek, alkatré-szek, korékpárlkatrészek, fegyverjavítások, javító műhely. 543
Kedvező fizetési feltételek

A. OSZT.

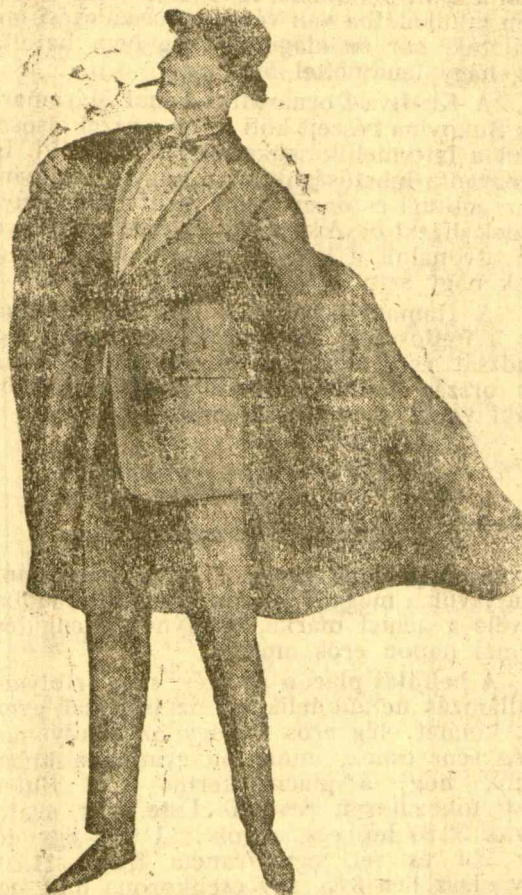
FÉRFIÖLTÖNY . . . Lei 1960
TÉLI RAGLÁN . . . " 2800
TEVÉSZÖR MELÉNY . . . " 975

NEUMANN M.

RUHATELEPE

BRASSÓ

B. OSZT.	Uri szabóság
C. OSZT.	Külföldi gyapjuszö- vetek engros és detail
D. OSZT.	Uridivat. Habig ka- lapok. Zephir ing, nyakkendők

MIÉRT?

használnak a helyesen számító gazdasszonyok „kávédaráló védjegyű” „Valódi Franck”-ot? Mert meggyőződtek véglegesen, hogy a „Valódi Franck”-kal vegyi-tett kávé nem csak erős, jóízű és zamatos, de olcsó is, mert rendkívül kiadós.

KÖZGAZDASÁG

Új vonalak az államvasutakon

Hogyan állanak az építkezések?

(BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítója. től.) A tavasz folyamán teljes intenzivitással kezdtek meg a munkálatokat a Brassó-Nehoiási, Bumbesti-Livasényi, Kisilva-Dornavatrai, Homangica-Tulcea és Kisenev-Sakaidaki vonalakon, amely célra tetemes összegeket vettek fel a költségvetésbe. A munkálatokat saját üzemében végzett az államvasut az építési vezérigazgatóság vezetése alatt.

E vonalak közül a Brassó-Nehoiási vonalnak, ha elkészül, az a jelentősége lesz, hogy nagy mértékben tehermentesíti a túlterhelt Brassó-Predeal-Ploesti vonalat. Ezen a kettős vágányúvá tervezett vonalon jut majd el Erdélynek minden gazdasága, ami kivételre kerül, a két nagy dunai kikötőbe, Galacba és Brailába. A kapcsolatot természetesen Buzeu áttérítik ki, amely így fontos vasúti csomóponttá válik. A múlt hónapban ezen a vonalon 37 kilométernyire kiegészítették az alapépítményeket. A műszaki munkálatok havi költsége 135 ezer lejre rug. E vonalon épül az ország legnagyobb alagútja, amely Keresztvárnál kezdődik. E részen körülbelül 5500 köbméter alapépítményt készítettek el s 1200 köbméter föltöltést az északi alagutbejáratnál. A Colombelni vonalon az elmúlt hónapban négyezer köbméter alapépítmény és 650 folyóméter alagut munkálat készült el.

A műszaki és alapépítményekkel kapcsolatban készülnek a vonal jövő állomásépületei is. Az elmúlt hónapban végzett munkálatok költsége a vonalnál hat millió 152 ezer lejre rugott.

A Bumbesti-Livasényi vonal a petrozsényi szénmedencét direkt utvonallal fogja összekötni a Bukarest-Krajova-Temesvári vasútvonallal, valamint az olteniai helyi érdekű másodrangú vonalakkal, melyek a Duna különböző kikötői felé vezetnek. Ilyen módon a belső fogyasztásra szolgáló szénnek gyors és biztos utiránya lesz az ország nagy ipari központjai felé. Arra is meg van a lehetőség, hogy a dunai kikötők révén az esetleges kivitt könnyen lehessen lebonyolítani. E gazdasági jelentőségén kívül megvan a kisebb fontosságú praktikus haszna az utazásra nézve is. Ha elkészül, rövid és egyenes utvonallal fogja összekötni Olteniát Erdély nyugati hegyvidékeivel, ahonnan a közlekedés jelenleg a Vöröstoronnyon át folyik. E vonalon is jelentősen előrehaladtak a munkálatok a múlt hónapban. A »Pleses« alagut teljesen munkálathoz van véve. A berendezési munkálatok, bár az alaguton még nem hatoltak át, nagy lendülettel folynak.

A Kisilva-Dornavatrai vonal Máramaros és Bukovina részeit köti össze s ezzel elsősorban a fatermelők szükségleteit elégíti ki. Így megvan a lehetőségük arra, hogy a bukovinai campolungai és darmanesti vasútvonallal nyerjenek direkt összeköttetést és ezzel meglegyen az utvonalluk a lengyel határ felé. E vonalnak nagy stratégiai jelentősége is van.

A Hamangia-Babadag-Tulceai vonalnak az a fontossága, hogy az eléggé izolált Dobrudzsát és Tulceát ez a vonal köti össze az ország többi részével. A Kisenev-Sakaidaki vonal stratégiai jelentőségű.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, december 5.

A világpiacon az angol fonttal párhuzamosan javul a magyar korona, lanyhul a dollár s vele a német márka, amelynek gyengülése a mai napon erős menetű.

A belföldi piacon az egész nap árfolyamhullámzás nélkül telik el. Az irányzat gyenge, kínálat elég erős s hogy az árfolyamok még sem esnek, annak magyarázata abban rejlik, hogy a piacra kerülő árut Bukarest fokozatosan leveszi. Este egy svájci frank 38.60 lej, egy angol font 955, egy dollár 201 és fél, egy francia frank 11.30, egy olasz lira 8.85, egy csehkrona 6.12, egy lejért 351 osztrák, illetőleg 360 magyar korona.

(—) Zürich. Devizák. (zárjelben a tegnapi zárástól való eltérések.) Zárás: egy dollár 5.16 és háromnyolcad (—egynolcad), egy angol font 24.19 (+8), száz francia frank 28.47 (+7), száz olasz lira 22.35 (—4), száz cseh korona 15.57 és fél (+1 és fél), száz dinár 7.58 és háromnegyed), száz leva 3.80 (+5), száz lej

2.50, tízezer magyar korona 0.69 és háromnegyed (negyed), tízezer osztrák korona 0.7270 (—5), száz járadékmárka 122.80 (—45).

(—) A brassói kereskedelmi- és iparkamara ülése. A kereskedelmi és iparkamara december 10-én délután 3 órakor teljes ülést tart. A napirend kiemelkedőbb pontjai a kamara működéséről szóló jelentés, az új kamarai reformjavaslat és kihatásai, a vasúti teherszállítások súlymegállapítása tárgyában teendő előterjesztés. E pontokon kívül költségvetés, választások, indítványok szerepelnek a napirenden.

(—) A brassói szabómesterek ruhatelepe új helyiségében. Kiemeltük annak idején annak a vállalkozásnak jelentőségét, amellyel a brassói szabó és rokonszakszabó kisiparosok az egyesített termelési erő érvényesítésével s a közös beszerzés előnyeinek kihasználásával árucarnokukat megalkották. Most e rokonszemes és életre való alakulat újabb fejlődő lépéséről adhatunk jelentést. Megnyitása után ugyanis ruhakészlete és raktára anynyira meggazdagodott, hogy az e célra bérbevevett s a forgalomból kieső helyiség nem felelt meg többé rendelkezésének. A szövetkezetnek a közönség érdekeire is figyelemmel kellett lennie s telepét olyan helyre kellett áttennie, mely hozzáférhetőbb. Így költözött át nyitott üzlethelyiségébe a Kolostor-ucca 29. szám alá, ahol ruhatelepét röviddel ezelőtt meg is nyitotta. Az eddig árusításra beadott ruhakészítmények teljesen megbízható anyagból, szolid és tartós munkával készültek s jutányos árúak. A kész férfi és fiú ruhák mellé bevezették raktárra az amerikai kabátokat s a szőrmés idény árut, bekecsket és bundákat. A kész cikkek kivül gazdag raktárt állítottak fel az összes szabókellékekből is. Sőt mérték utáni osztályt is beállítottak, amelyen a legkényesebb igényeket is kielégítő ruhák és kabátok készülnek. Mint értesülünk, a karácsonyi ünnepekre újabb készletek kerülnek a ruhatelepre.

25929—924. tan. szám.

Hirdetmény.

Folyó évi december hó 15-én délelőtt 10 órakor Brassó város zernesti erdőgondnoksága irodájában nyilvános árverésen, zárt írásbeli ajánlatokkal, a Brassó város tulajdonát képező és a zernesti telekkönyvben 474. 476. és 477. hrsz. alatt bejegyzett kert és ház eladatik.

A részletes feltételek vagy Brassó város erdőhivatalánál, vagy zernesti erdőgondnokságánál a hivatalos órák alatt betekintheők. Kikiáltási ár 81 ezer lej.

Brassó, 1924. november 15-én.

A városi tanács.

25930—1924. t. szám.

Hirdetmény

Folyó évi december hó 15-én délelőtt 10 órakor Brassó város erdőhivatalának (Ötvöscs. 5.) az úgynevezett Lupán és Kertsch féle méhkerék mellett levő kőbányák 3-kat.-hold, 1120 □ öl kiterjedésben 6 évre, azaz 1925. évi január 2-től, 1930. évi december 31-ig nyilvános árverésen, zárt írásbeli ajánlatok útján haszonbérbe adatnak.

A részletes feltételeket a hivatalos órák alatt Brassó város erdőhivatalánál betekintheők. Kikiáltási ár 5000 Lei.

Bánatpénz 500 Lei.

Brassó, 1924. évi november, hó 15-én.

9872

A városi tanács.

No. 1007—924. Not. publ.

Árverési hirdetmény

Irk Jenő brassói lakos 1007—924 számú megkeresésére ami közbejövételünkkel 1924. évi dec. hó 29-én d. u. 3 órakor, Kapu-ucca 67 sz. alatt, I. emeleti irodámban önkéntes nyilvános árverésen el fog adatni Közép-ucca 114 szám alatti házas beltelek.

Közelebbi árverési feltételek irodámban bármikor megtekinthetők.

Eugeniu Kiss

Substitu. notarului Dr. David Bleahu din Braşov delegat de către baroul notarial public. Târgul Mureş cu decisiul

9873

No. 72/1924.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciaiból fordította: Halász Gyula

— Ötödik emelet, hátul az udvarban, balra a lépcső, kiáltotta a következő kedden Horelné asszony házmestere. Harminc éve hogy Horelek ebben a házban laknak; ide került az asszony mint fiatal leány, itt született a kis leánya és itt szándékozik meghalni is.

Horel papa, kövér, piros arcu bácsi, le nem veszi szemét a feleségéről. Most is bámulja. Tíz évvel idősebb az asszonynál.

Nagyon jó ételeket találtak fel; különösen a konzervált főzelékeire és a befőttjeire volt büszke Horelné.

Szó került Maximeről, a kis unokáról, akivelük lakik.

— Mióta? kérdém.

— Az atyja halála óta. Kedves, okos kicsi ördög.

Horel papa kerek arca elborult, s könyvet is láttam csillogni a szemében. Majd kiment a kis ebédlőből.

És ekkor Horelné elbeszélte, hogy mikor férjhez ment, Horel egy ötéves leánykát hozott a házhoz. Annál is inkább megszerette ő is e bájos gyermeket, mivel az ő kis Jeanja születése után néhány hétre meghalt. Andrienne szegénységük ellenére minden jóval ellátta, nyaranként tengeri fürdőre is vitték hogy erőt kapjon, s jó színe legyen. Arany-sárga haja és fekete szemei feltűnést keltettek. De a természete nem volt jó. Hiu és büszke, követelő és beképzelt volt, s fölöttük is szarnokoskodott. Mivel szép hangja volt, a konzervatóriumba készültek adni, midőn Horelné egy nagybátyjától váratlanul szép vagyont örökölt. Erre elhatározták, hogy inkább férjhez adják Andrienne. És csakugyan egy fiatal derék építész beleszeretett és megkérte. Szívesen adtak oda és vele hatvanezer frank hozományt. A fiatalok boldogok voltak, s ők is boldogok. De egy este amikor ép asztalnál ültek, jött Georges, a fiatal férj, feldúltan, melléhez valami nagyobb paksamétát szorítva, melyről azonnal felismertem, hogy a tizenegyhónapos kis unokánk, Maxime.

— Itt hozom Maximet, mondá sirva; hitvány anyja elhagyta. Aztán könnyek közt beszélt el, hogy Andrienne egy szeretőjével megszökött. Két sor írást hagyott hátra:

— Elmegyek azzal a férfival, akit szeretek, s nem fogok soha visszatérni. Felejtse el Isten veled.

Egy csöpp sajnálkozás sem a kicsi leremtésért, akit elhagyott a bölcsőjében, s a kinek atyja két órán át kesergett, míg elszánta magát, hogy a nagyszülőkhöz vigye.

— Micsoda fájdalom és micsoda szegény gyermekem! mondá Horelné, de mit tettünk volna, nem sirhattunk mind a hárman színtelenül? Odavettük a kicsit magunkhoz. A szegény György beteg lett, s meg is halt bennében. Nem tudta felejtetni a hitlen asszonyt.

A feketét is megittuk, és még beszélgettünk, midőn az ajtón egy leányka lépett be. Horelné asszony tanítványa. Órára jött és bucsuztam.

Aznapi este a színházban ijedt arccal állított be hozzám Lourdson asszony, az öltöztető.

— Tudja-e mi történt?

— Nem.

— Moray Julia beizent, hogy nem játszhatik; láza van. Elküldték hozzá az orvost és a helyettesítő színésznőt értesítették, hogy Julia helyett kell játszania. De ez elutasított és csak hétfőn tér vissza.

— A baj váratlanul érte, ugyebár? hiszen még tegnap egészségesnek látszott.

— Kitűnően érezte magát. Hanem a bírság beteggé tette.

— Micsoda bírság?

— No nézze az ember! Hát nem látta a hirdető táblán, hogy Silva urat és Moray kisasszonyt elmarasztalták?

— Nem, és miért?

— Miért? Hát pár nap óta Saint-Amand úr hirdetést tett közre, hogy bírság terhe alatt tilos a művésznők öltözőjébe lépni. Nos miután Lusserre egy idő óta haragban van Juliával, a művésznő azóta csak Silvát fogadta, s ebből botrány lett.

— De mi lesz ma este?

— Fogalmam sincs; bizonyára visszaadják a váltott jegyek árát.

— Miért adnak vissza? kiáltotta Marie Renaud, aki ép nótázva jött oda, miért? Mi történt?

(Folyt. köv.)

Szólító nem vagyok

Nem érzem magam szőlőtőnek,
Amelynek fürtjei kinőnek
Évenként, s napténybe tereszve
Érik a szőlő mézédese.

Naponta hull le a gyümölcsöm,
Gurul tavaszi, téli földön.
Fanyar, savanyu a zamaja,
Nem érik ki időbe, napba.

Borom nem lesz aszu szemekből,
Mámorból sosem ébredek föl,
Nem szendergek elárgult lombokon.
A gyümölcsömből ecet forr ki,
Savanyu, fehér, tiszta holmi,
Vele öntözöm lázas homlokom.

RADNAYNÉ SOLTÉSZ IRÉN:

Ibolyacsokor

A tegnap este történt eseményt nem felejttem el soha.

Régi íróasztalunk ott terpeszkedik el a képek alatt, a szoba ablakfelőli sarkában már esztendőök óta, amely sarok a legpuhább zuga lakásunknak. Ide mindig süt a nap, még akkor is, ha lehuzom a függőnyt eléje, amikor a kikopott lukacsok szűri át magát. Végigsimogatja a falon a képeket, az íróasztalon a váza virágait, a papírhalmazt, a tollat, tintatartót, mindent és este ettől a szobasaroctól bucsuzik legnehezebben.

Az íróasztal azonban hamar elbujt az árnyékba, mingyárt, mihelyt rézsutabb estek a szobába a sugarak. Mintha titkolt volna vele valamit. Az öregségét talán. Kopottságát. Vagy mintha szégyelte volna ezeket.

Tegnap este aztán kitudódott a nagy titkolózás oka, megmutatta a benne hordott eseményt. Elszakadt egy titkos rugó, felpattant egy rejtett fiók és meghalt ezzel az íróasztal is, mint ahogy beomlanak rég elfelejtett kripták, ha nem bírja meg tovább nagy kölapjaikat a régi föld.

Este volt, fülledt nyáreleji este. Az asztalon kis villanylámpa égett színes ernyő alatt. A széttárt ablakszárnyak pedig felnyalábolták a szobába a kert szélben hintáló, összekuszált virágillatát. Én ott feküdtem a széles ottománon, szemben az ablakkal és az idelátzó égdarab csillagait néztem fáradtan, gondolatok nélkül.

Egyszer csak nagyot roppant ebben az ájult, forró csendben valami, amitől ezerféle ijedt, babonás érzés szaladt végig rajtam. Olyan volt ez a roppanás, mint amikor valami ócska zongorában rozsdás basszushur szakad el és komoran, soká viszhangzik föle a hangszekrény. Felugrottam az ottománról, a közeli szobasarkok villanykapcsolójával felgyújtottam a függőlámpán mind az öt égőt. Gyorsan körülvizsgálgódtam. És megláttam a soká eltemetett szomorú szép eseményt.

Senkise vette észre addig, hogy titkos fiókja volt az íróasztalnak. Most ez a fiók kivetődött az elszakadt rugók hátán, kellős közepéről az asztallapnak. Elhajigált maga mellől papírost, tollat, mindent. A kiugrott fiókban pedig kicsi, tömör, diófából való ezüstpántos kazetta volt, poros, elfakult.

Mohón nyultam érte, siettem vele az ottománra vissza, ölembé tettem és . . . nem mertem valahogy mingyárt kinyitni. Furcsa érzés kezdett átbizseregni rajtam. Néztem azt a kis dobozt, amelyből biztosan valami rég halott idő bukkan majd előm . . . ami összeomolhat ebben az új levegőben. Lassan-lassan zugni kezdett a csend a titok körül, a fülledt nyári estébe pedig hervadt virágszag ivódott át valahonnan.

Soká tarthattam ölemben a dobozt, mert agyonfárasztott ez a zsidbadt szembeállítás vele. Aztán . . . nem bírtam tovább, meg kellett tennem . . . leemeltem a kazetta fedelét.

Megsárgult, finom női szarvasbörkeztyűn aranszállal átkötözött száraz ibolyacsokor feküdt, mellette két régen irt elfakult levél . . .

Ugy világítottak most a szobában a csil-

lárégők, mint amikor egy kinyitott kriptaján körül örvényleni kezd a levegő és a betóduló áramlásban kísértetiesen hajlong a világító sárga gyertyaláng, amely ráveti imbolygó világosságát a százesztendő koporsóra . . . és abban fekszik foszlott párnán, szétmálott ruhában egy százesztendő csontváz . . . aki élt valamikor . . . aki ibolyacsokrot küldött egyszer egy fehérarcú lánynak . . . akinek visszaküldték . . . és aki ide temette el a kazettába erre a nálafelejtett finom női keztyűre két levél közé szerelmével, boldogságával . . . életével együtt.

Remegő kézzel nyultam a levelekért. Az asztalra terítettem széjjel, amely asztal láthatta őket. Ezeket a régi elfakult írásokat. És olvasni kezdtem a nagyobb betűset, a férfiét:

Honfiam!

Ezzel a tavaszról lopott ibolyacsokorral jövök el esedezni. Nagy férfiszerelemem bus vágyával hívom vissza arra a szent életre, amit picike lábacska előtt ígertem meg. Bocsásson meg azért az egyetlen rablott csókért, amelynek vakmerőségét alázatosan levezekelttem már. Oda-jártam a szent Sztűz oltárához és sirva vertem a mellem: mea culpa, mea maxima culpa! Tündöklő Hölgy, ó vegyen vissza szerelmébe. Szakadtsuhás, bűnbánó zarándoka meghajtott fejjel esedez.

Istenem, a százesztendő férfisirás! Megrázhatta volna vele az egész világot! És csak egy levelet kapott érte, egy pár sort gyöngyös, apró betűkből, amit eltemetett és ami örök asszonyi titokként itt van most előttem:

Uram!

A két személyünk nem fonható többé közös sorsba össze. Megmondom, én mást szeretek már. Tavaszi virágait vissza kell adnom tehát. Bocsánatát kérem és Isten Hozzádot küldök érte.

Néztem-néztem ezt a történetet, egyszer csak mintha fáradtan feltámoledt volna a betűk a papírról, színesedne a csokor, tágnának a kazetta falai is . . . mintha meglevenednék az egész mese . . . a százesztendő . . . és itt áll a nemzeti Öszi Gábor kúriája, amely híres volt vármegyeszerte. Egyidőben azért, mert minden télen novemberből farsangvégig tartottak benne a megyei urak világraszóló tivornyákat, amiken maga a nemzeti agglegény vitte a főszólamot. Soha asszonyok nem léphettek túl ilyenkor a küszöböt, pedig a már közel negyvenesztendő ur utolsó sarja volt a nagyhiú, nagytiszteletű familiának. Számtalan kísérlet történt arra, hogy boldog pillanatában házasságra beszéljék rá. Sose sikerült. Bár egyszer — úgy hírlett — királyi parancsot is kapott a megházasodásra és emiatt a parancs miatt adta vissza a megyénél viselt tisztségét is. Igaz, hogy azóta se látták meg megyei bonyodalmak Öszi Gábor kezeráldítása nélkül.

Történt egyszer, éppen két nappal a novemberre eső tivornyakezdet előtt, hogy becsengeti ezüst csilingelőjével legbizalmasabb öreg szolgáját a könyvtárszobába és így szól hozzá:

— Most fölveszed a parádés ruhát, befogatsz és végigjárom a meghívott huszonkét uraságot. Azt üzenem nekik, hogy ne nehezítsenek nagyon, de nem lesz ezen a kúrián, míg én vagyok az ura, soha többé istentelen hosszú farsang. Ha végeztél az uttal, befordulsz Szentre nemzeti Bazsó uramék portájára, akit keresztes szent János napján tiszteletben köszöntenek. Aztán a kisasszony részére . . .

És itt hirtelen elakadt.

Az öreg cseléd azonban észbekapta a megesselt nyelvbottlást és felhorkant szinte a nagy örömtől.

— Tekintetes uram . . . — motyogta nagy bajusza alatt — a tekintetes ur asszonynépnek üzen . . .! Viszem rögtön az istenes szót! Áldassék érte a Jézus Krisztus! . . .

Tavaszba fordult aztán az idő. Az Öszi-kuria is megújodott vele. Dusan nyílt a virág a kertben, fehérén villogott elő az ndvarház a kifakadt lombok közül. Az urasági négylovast pedig a legficánkolóbb, legfényesebb szőrű hároméves feketék röpitették majd mindennap az Öszi-dominiumból a szentesi Bazsó-portáig és este a csillagos ég alatt vissza. A fogatot maga Öszi Gábor hajtotta mindig, aki hogy megváltozott most! Jól szabott ruhái lettek, virággal, örökké virággal gomblyukában . . .

Aztán . . . egyszer csak nem látták má a négyesfogatot. Se a megiffult nemzeti urat. És össze a szépséges Bazsó Ilona is férjhez ment egy temesi birtokoshoz.

A következő tavaszon meg az a hír kelt, hogy Öszi Gábor agyonlőtte magát. Igaz volt. Lepihent az utolsó sarj is az ősök közé. Itthagyták a vagyonát pedig felosztották az oldalági rokonok közt . . .

HAMVAI SÁNDOR:

Alaguti történetek

I. Az asszony, a férj és a mademoiselle.

— En voiture! En voiture!

Egy francia országbeli városka induló háza előtt harsány hangon kiabálta a két szót a kalauz.

Az utasok gyorsan igyekeztek beszállani.

Maróthy Gábor udvasiasan nyújtotta karját a feleségének.

— Siessünk, édesem!

S előre tolt a molett asszonykát. Utánna a szép Georgine kisasszonynak nyújtotta a kezét. A hordár feladogatta a tizenkét kalapkatulyát, a plaidet, monogrammos kocsitakarókat, bőrdöngöket, napernyőket, köpenyeket.

A vasut fűtyülve, vigan rohant a hervadásában költői tájban előre.

Feleség és férj édes közelségben egymásmellé húzódtak. Georgine, a tizenhét éves tava-szát alig átélte francia társalkodónő szembeült asszonyával.

Édesen mosolygott a leány. Gyerekes örömmel tapsolt az ismert vidéknek. Hogyne! Ez az utazás bretagnei otthona felé, egyenesen az ő kedvéért történik. Jó oldalugrás ez Páris-tól, hol Maróthyék most már harmadszor fordulnak meg három évi házasságuk alatt.

Az asszony özvegy bankárné; új férjének a quietált huszárszolgálatnak fényes atillájával, tűzes pillantásaival sikerült a gyermektelen gazdag özvegy szívét másodvirágzásba hozni. Nekik már Pest is unalmas. Egyedüli szórakozást az utazásban találnak.

A deli huszárszolgálat és felesége értik az élet művészetét. Fenéig ültetik az élvezetek poharát.

A szép, szőke francia leány álmodozva hunyja le selymes pillait. Hátradőlvé úgy tesz, mintha aludnék. Éles fűtty hangzik. Ő már tudja mi következik: három hosszú alagut egymás után.

Mindjárt az első alagut közepén Georgine erős férfikéz meleg szorítását érzi keze csuklóján. A delejes tűz dobogásba hozza tizen-negye éves szivecskéjét, s a férfi már lázban ég . . .

De jön az alagut vége és a férfi-kéz visszavonul.

A napvilág se ébreszti föl a bájos leányt; szőke feje a kocsi párnájára dől és pihéges elárulja, hogy alszik.

A kapitányné is hátradőlt és aludni lát-szik ő is. A huszárszolgálat egykedvűen szívja cigarettáját.

Ujabb hosszú, éles fűtty. Alagutba érnek. Georgine forró, szomjas férfiakat érez odatapadni ajakára.

Ismétlődik ez a harmadik alagutban is.

Ez a leghosszabb alagut, amelyről Georgine otthon oly sokat mesélt. Itt a csók is, hosszabb és tűzesebb . . .

E pillanatban egy Mephistó-féle villany-lámpa pattanása szól bele a csendbe és pazar fényugara bevilágítja az addig sötét kupét.

A másik percben görcsös és ideges női kacaj hangzik föl . . .

A gyanakvó és féltékeny Maróthy né tartja kezében a parányi villamos-lámpát, amelyet még Párisban vett és eddig a ridiküljében rejtetett.

A francia föld megborzong ama magyaros kifejezések özönétől, amely e percben a furiává vált asszonynak ajakáról vulkán szerűen kitör.

Georgine úgy tesz, mint aki csak a nagy lármára ébred föl. Ijedten néz körül, ártatlan gyermekként, mint aki egyelőre nincs tisztában azzal, ami körülötte, vele történt. Most látszik csak megérteni mindent . . .

És nem volna verbeli francia leány, ha egy pillanat alatt át nem látná, hogy női ártatlanságának, prestizsének megvédése mit parancsol neki e percben.

Gyors cselekvésre szánja el magát. A másik pillanatban erős csattanás hangzik. És a monokli messzerspül a huszárkapitány szeméről. Lángvörös arcán öt női ujj nyoma látszik.

És Georgine zokogva borul hervadt szépségű asszonyának kebelére. És az asszony és leány gyűlöletes, haragos pillantásának kereszt-tüzében zavartan ül és mosolyog a férj...

Az asszony vigasztaló szavakkal vonja magához a fuldokló zokogásba kitört leányt.

A kapitány arcát simogatja. Ugy tesz, mintha dühöngene. De magában beismeri, hogy ez a pofon sokat ér: megmentette számára a családi békét és — a szép Georgine szerelmét...

II. Asszonyi hűség.

Bárany Gergely jómódu kereskedő beváltotta régen hangoztatott ígéretét és az idei nyáron körútra vitte fiatal feleségét.

A szép Terike a Tátrák közé vágott. A kis város tropikus hősege elől mily édes lesz ott pihenni az árnyas fenyvesek között.

Két éves házasságok voltak csak: ez az utazás hát nászutazásnak is beillett.

Bárany Gergely sokat utazott életében, tudta hát a módját. Busás borraivaló ellenében ahol csak lehetett külön kocsiszakasz állott rendelkezésükre, a hol turbékolhattak, csókolózhattak, akár egy gerlepár.

De tova Kassa felé egy goromba konduktorra akadtak. Ritka faj a maga nemében: visszataszította a borraivalót kínáló kezét és két hadnagyocssát plántált oda a szerelmeskedő utaspár kocsiszakaszába. Talán az irigység győztette, vagy mi; de vége lett a Bárany Gergelyék idillikus utazásának.

Az egyik hadnagy hosszú, szőke fiú, még szerényebb volt, de a másik, barna, széles vállú, alacsony fickó egész szemtelenül kurizálni kezdett az iruló-pironkodó fiatal asszonynak. Hogy ezt tehesse, bemutatkozott Bárany Gergelyéknek:

— Szabó Tibor vagyok, nagyságos asszonyom!

S összeütötte a sarkantyuját. Huszár volt a szemtelen!

Bárany Gergely csak úgy pukkadózott mérgében. Az asszony meg csak félvállról felelelgetett a kellemkedő hadnagy urnak.

De a hadnagy ezt észre se látszott venni. Kurizált állhatatosan. Meg kell adni, szellemes volt és Terikét akarva, nem akarva, többször megnevetette.

Terike a nők éles ösztönével megsejtette a veszedelmet. Kivált mikor az ura párpercre a folyósóra ment. Ekkor a hadnagy egyenesen ezzel a kérdéssel rukkolt ki:

— Ugye maguk nászutan vannak?

— Honnan sejtli? — kérde bosszusan az asszony.

— Hja, férfiszem észreveszi azt!

— No, most az egyszer alaposan csalódott!

Szerencsére visszatért a férj és a hadnagy izetlenkedésének, szemtelen bizalmaskodásának vége szakadt.

De Teriben forrt a méreg. Első gondolata az volt, hogy a hadnagyot bepanaszolja az urának. De hátha aztán párbaj lesz a vége? Hja, a férfiak ilyes dolgokban nem ismerik a tréfát! Meggondolta hát és — hallgatott.

A hadnagy már ekkor közvetlen és szorosán mellé húzódott. És szemtelenül mosolygott az asszony zavarán.

— Alagut jön! Kérem betenni az ablakokat! — szólalt meg a vonatvezető kalauz a folyósón.

Még ki se mondta, pokoli sötét lett a kupében.

És Terike egyszerre úgy érezte, hogy forró, tüzes láng szalad végig tagjain. Majd megfagy a vér ereiben: erős térlikar fonta által selymes fejét éz kéjvágyó, mohó, tüzes csók tapadt ajkaira.

— A hadnagy! villant át az asszonyka agyán.

A női tigris dühével ugrott föl és a csók irányában hatalmas pofont mért le találomra.

— Jaj! — volt a válasz és a hirtelen előtörő napfénynél szégyenkezve látja az asszony, hogy az ura arcán ugyancsak lángol egy tenyérnyi folt.

A két selma hadnagy zsebkendővel dugta be a száját.

Majd megfultak nevettekben...

Éj

Már este van. Kályhámiban lassan
A hamu is már-már kihűl
Mindenki alszik. Gondtól üzve
Csak én virrasztok egyedül.
Egy száraz, hervadt falevélkét
A szél ablakomhoz csapott,
Tán gondmadár az, mely szárnyával
Kopogtatja az ablakot.

Körülöttem álomsóhajtság
Suhogás, halk nesz mindenütt
S virrasztva hallom a toronyóra
Már éjfélután egyet üt.
Gyerünk pihenni. Holnap újra
A nap robotmunkája vár.
Párnámon talán testem enyhül
És lelkem feledést talál.

Boldog a vándor célját érve
Ha vándorútja már letelt,
S az agg, ha dolgos életének
Végén nyugalomhoz közelg.
De nekem csendes örök álom!
Pihenést várnom nem lehet
Apátlan árva kis családom.
Tőlem kér ruhát, kenyeret.

Atyám, ki elhozod szünellen
Az éjet az aggkort a telet
S rendelsz az elhagyott madárnak
Magvakat, morzsát, pelyheket.
Tekints reám is. S hogyha látod
Már-már megtörve lelkemet
Emelj magadhoz szent karoddal
S ne hagyj elesni engemet.

Szapáryfalva.

K. Sz.

Szekula Jenő:

Babanin

Míg Galiciának halotti országútain masiroztam, — a háboru alatt, — sokszor töltöttem azon, hogy tulajdonképpen miért is haragszom én az oroszokra? Azután eszembe jutott, hogy nem is haragszom. Hiszen nem is ismerem őket. Csak a regényekből. Az orosz regények pedig nagyon szépek. Különösen pedig az asszonyalakjaik. Meg kedvenc olvasmányom volt Baskircsev Mária naplója is, eme igézetes és élő regény. Mert e rajongó lelkű kisasszony maga vetette papírra szomorúság- és szerelemekkel és szenvedésekkel teljes lelkének történetét. Márvánná meredt szoborrá változott. Aki maga mintázta meg önmagát.

De őt is csak halotti betűiből ismertem. Az életemben nem találkoztam vele. Ami természetes is. Az orosz leány akkor halt meg, a mikor én születtem. De nem akadtam rá, élő hasonmásaira sem, akik pedig sűrűn megte-remhettek a régi cárok birodalmában, a Néva partján és az ukrán röld titokzatos lengelegekben. Pedig sokat bolyongtam orosz városokban. Igaz, hogy csak a háboru alatt. De a csillogó és gazdag nők ilyenkor elmenekültek előlünk, csak a kifosztottak és szerencsétlenek maradtak itt. Meg a szegény paraszti nép elhagyott lányai. Akik pedig nem érdekelték. Más után vágyódtam. Olvasmányaimnak fantasztikus hősnőt szerettem volna megismerni. De az istenekből nem adatott meg ez a szerencse.

Igy álmodoztam akkor is, hátradőlve a rozoga parasztszekéren, hogy sebesülten szállítottak a távoli Bród felé. A sebem rettenetesen égett és fájt. Attól féltem, hogy megfagok halni az úton. Többször idegesen rászóltam a kocsisra:

— Messze megyünk?

— Nem nagyon... csak ott túl az erdőn!

Majd hátrafordult s azt mondta megnyulatásomra:

— Estére odaérünk. Ne tessék félni ön-kéntes ur!

Besötétedett. A lankás mezőre s a távoli szomoru és fekete hegyekre aláhullott a dér, — s dermedt és halálos ájulás környékezett. Előttünk csilingelt a visszavonuló trén szomoru kolompja, fölöttünk a kivilágított ég, a csillogok millióival, ahol talán szintén harcolnak, ölnek és szenvednek a teremtetett lények, mint itt a földön.

Lerombolt vasuti sinek mentén vonultunk

el. Az ut alatt egy félig leégett és kifosztott gyár. Innen csak nemrég vonultak vissza az oroszok.

A kocsis azt mondta.

— Helyben vagyunk!

Egy nagy, cirkuszformájú épületben helyeztek el. Nemrég még kozák lovasoknak a lovardája volt. Most pedig tábori kórházzá van átalakítva. Hordágyon szállítottak ide. Lefektettek egy szalmazsákra.

— Legalább kipiheni magát.

Köröskörül szurokfáklák lobogtak... bevilágítva a széles porondot, ahol most a sebesültek százai nyoszörögtek. Felültem a szalmán, hogy kissé széjjelnézzek. Lábszuszogás hangzott. Nehéz hordágyakat cipeltek. A katonák most egy sebesült orosz önkéntest hoztak és közvetlen szomszédságomban helyezték el.

Megnéztem. Magas és festői sapkát viselt, ami csinosan állott fiatalos arcához. Lában lakcsizma. Egészben előkelő és finom jelenség. A ruhája is tiszta. Mintha a viselőjét táncteremből hozták volna ide s nem a lövészárokból. De a fiu arca fakó volt. Szája vértelen. Néha hangosan nyoszörögött. Borzalmasan meg volt sebesülve. Haslövést kapott.

De volt még annyi ereje, hogy a kezét nyújtsa és bemutatkozzék.

— Babanin — mormogta.

Nem tudom, hol hallottam már ezt a nevet. Csak magam is megismételtem:

— Babanin.

Beszélgetni szeretett volna velem, de nem volt ereje. Faradtan hanyatlott vissza a szalmára.

Teát és kétszersültet hordtak körül. Mohón estem neki. Már két napja nem ettem. Csak az orosz nem nyult ételhez, italhoz.

Megkérdeztem, hogy hová való.

Megmondta:

— Karikovba.

Próbáltam megismételni a helységnevet. De nem tudtam. Majdnem beletörött a nyelvem.

Milyen furcsa. Pedig valamikor mégis olvastam vagy hallottam róla, valami szép, színes és felejthetetlen és gyönyörű regényben. Csak nem emlékezem rája.

Ime, gondoltam, egy előkelő orosz ifjú, talán kedvese is van... vagy menyasszonya, aki hercegkisasszonyokhoz jár el teára, ugy lehet, — vagy várja az anyja, vágyódik érte, valami távoli és csinos és fehérre meszelt kastélyban... talán vagyonos fiú, nagy ur... sok-ezer hold ura... milliói lehetnek... s ime, most itt fekszik... nyomorultán, mint én, golyótól találva és szerencsétlenül. Mint egy haldokló állat.

Az orosz fölemelkedett a fekhelyén.

— Vízet! — Sőhajította. Az ég szerelmére vizet! Mindjárt meghalok szomjan.

Készségesen átnyújtottam a kulacsomat. De csak néhány csöppet ivott. Hátrahanyatlott a fekhelyén.

De, míg ült... és ivott... kucsmája félrecsuszított a fejéről... hosszú és szőke haja a homlokára borult... s akkor feltűnt nekem, hogy ez az arc mennyire hasonlít Baskircsev Máriaéhoz... ahogy régen láttam, emlékiratainak szép és színes címfestményén megörökítve. Mintha csak földi testvére lenne itt mellettem, csak hogy katonás és füsított kiadásban. Bizonyára csak a káprázat játszik velem... vagy a fáklák ijesztő és kísérteties fénye téveszt meg. Vagy erős lázam van nekem is és most rémképeket látok.

— Aludjunk — suttoztam.

— Ó, csak tudnék én is aludni, — sőhajította a haldokló orosz a szomszédos ágyon.

Már világosodott. Az üvegtetőn át ijesztően meredt alá a sápadt őszi ég hajnali fénye. Szemem leankódott. Dermedt és merev ájulást tartott ígézet alatt. Csak sokára tértem magamhoz. De a sürgés-forgást, amely egy pillanatra sem szünetelt körülöttem, csak alig vettem észre.

— Hol vagyok? — kérdeztem ijedten.

Már a reggelit hordták körül.

Egy katona készségesen felelt:

— Brodyban. A kozákok lovardájában.

Mindent megértettem. Tekintetem a szomszédos üres szalmazsákra esett.

— És az orosz önkéntes?

— Meghalt az éjjel... elszállítottuk.

Elsápadtam. Alaktalan és mély szomorúság borult a lelkemre, mintha csak valami régi és kedves ismerősimet vesztettem volna el.

— Hogy is hívták?
— Babaninnak.
Most már mindenre visszaemlékeztem. Babanin? Valóban. S eszembe jutott, hogy maga a Baskircsev Mária is a Babanin-családból származott, amely tatár eredet... a Baba és Mina név összeolvadásából eredt. Talán mégis rokonok voltak? Meglehet.

Elsápadtam.
— Talán éppen az én golyóm terítette le... talán én öltem meg, — sóhajtottam... míg a láz erőt vett rajtam.

És mintha a nagy orosz leány génuszának kívánnék áldozni, kísértésbe esem, hogy orosz szokás szerint keresztet ne vessék a levegőbe, az üres ágy felé... ahol a halott önkéntes feküdt.

FERENCZY VALÉR:

A rézkarc

(II. közlemény.)

Elsősorban azt lássuk, ami a rézmetszet valamennyi válfajánál azonos: a réznyomtatást. Azután vegyük szemügyre sorjában az egyes rézmetsző-technikákat: a rézkarcot, rézmetszetet, hideg tűt, mezzotintot, aquatintát és vernis mout, ezen eljárások eszközeit, továbbá azt, hogy mindegyik miként befolyásolja a nyomtatás megjelenését — azt tehát, hogy melyiknek milyen a stílusa, és pedig úgy a mai, mint a régi latin értelemben.

Kezünkben volna egy rézlemez, melybe munkánkat belemélyítettük. A vékony lemez sima felületében tehát igen sekély mélyedések, árkok, lyukak vagy barázdák vannak. Ezt a felületet most egészen beföldjük, tamponnal vagy akár kézzel is tele veregetjük a vastag, olajfestékszerű, de még ragadósabb, nyúlós, réznyomfestékkel; ezután ronggyal tisztára töröljük; festék már csak a mélyedésekben maradt. Minthogy a réznyomó festék rendkívül tapadós, még a legsekélyebb mélyedés, a legsekélyebb karcolás is festékes marad a törlés után. Ezek a festékkel telt árkok, lyukak vagy barázdák mutatják most a rajz vonalait, árnyalatait, a lemez tisztára törölt sima felülete pedig a világosságot. Most a lemezt, festékes oldalával felfelé, ráhelyezzük a prés acéllapjára, mely két henger közé fogva, vízszintes helyzetben van; ezután a lemezre ráborítunk egy gyengén átmedvesített, puha papírlapot; ezt meg leföldjük néhány védő nemezlappal s azután a prés kerekét kézzel — eselileg kézzel-lábbal (I) forgatjuk. A kerek forgatja a két hengert s így az acéllap mindenestől áthalad, átpréselődik a két henger közt, melyek azt igen erősen összeszorítják. Ezután leemeljük előbb a nemezlappokat, az ugynevezett „Filz“-eket, azután — óvatosan! — a papírt, melyre a nagy nyomás folytán átpréselődött a festék a lemez mélyedéseiből. Ez a papírlap a kész nyomat, ez a rézmetszet vagy rézkarc, ez az intencionált mű.

Ha még egy nyomatot akarunk csinálni, a lemezt ismét be kell teljesen festékezni s aztán letörölni s ezt a procedurát meg kell ismételnünk minden egyes nyománál. A nyomtatás egészben véve igen körülményes munka, melynek sikere attól függ, hogy minden részletre, minden legapróbb műveletre hajszálnyi pontossággal ügyeljünk. Minimális nuanceokon mulik az, hogy sikerül-e a nyomat: a papír nedvességi fokán, a prés nyomását szabályozó csavarok állásán, a festék consistenciáján, a lemez hevítésének fokán (a lemezt ugyanis rendszerint melegen tartjuk a törlésnél) és „last but not least“ — a törlésen. Aszerint, hogy mindezeket hogyan módosítjuk, egy és ugyanazon lemeztől igen különböző nyomatokat készíthetünk. Sokszor megtörténik, hogy az ember egymás után tép össze a nyomatokat, vagy tépeti össze a nyomdásszal, míg végre sikerül a nyomtatás módját eltalálni.

A rézmetsző eljárásokat illetőleg először azt kell eldöntenünk, hogy a sorrendet, amelyben egymás után szemügyre vesszük őket, mily szempontból állapítsuk meg. Ha a tech-

* Ha a vonalmaratásra nézve elfogadjuk a „karc“ elnevezést, a hideg-tű karcra nézve, melynél maratás nélkül a puszta lemezt karcoljuk, meg kell maradnunk a „hideg-tű“ elnevezés mellett, mely szinte bosszantóan értelmetlen. A tűt ugyanis egyáltalában nem kell féjbe hűteni. (I)

nika elvét tartjuk szem előtt, így kell őket csoportosítanunk:

Először: Chémiai eljárások, melyeknél savakkal, maró folyadékokkal dolgozunk, amelyek ott, ahol érik a lemez felületét, kimarják, kiveszik a rézet, ahol tehát vegyi processzus az, ami a mélyítés munkáját végzi.

Ezek: a rézkarcolás, azaz vonalmaratás, a vernis mou eljárás, az aquatinta.

Másodszor: Mechanikai eljárások, amelyeknél a puszta fémét vessük, karcoljuk, kaparjuk, amelyeknél éles acél szerszámokkal felfegyverkezve, az izmok munkájával — tehát mechanikai úton — dolgozzuk meg a lemezt. (Megjegyzendő, hogy nem szükséges hozzá nagy testi erő — mindenesetre sokkal kevesebb, mint a nyomtatáshoz (I))

A mechanikai eljárások: a rézmetszés (vésés), a „hideg tű“ rézkarcolás, a mezzotint.

Ha a történelmi szempontot vesszük tekintetbe, az egyes technikák feltalálásának idejét véve alapul, így kell őket sorakoztatnunk:

1. Rézmetszet, 2. maratott karc, 3. hideg tű, 4. vernis mou, 5. mezzotint, 6. aquatinta. (Van még néhány kevésbé fontos vagy elavult eljárás, amelyeket e tanulmány keretében nem érdemes tekintetbe venni.)

A maratott karc vagy vonalmaratás technika (melyet kevésbé logikusan, de annál rövidebben csak „karc“-nak is szokás nevezni*) ősrégi keletű; a XVI. században kezdték művelni, azóta mindinkább kiszorította a még régebbi, ősi hagyományos rézmetsző eljárást és mai napig legáltalánosabb, mondhatni klasszikus technika maradt. Menete nagyjából a következő: A gondosan megtisztított lemezt meg alapozzuk, vagyis igen-igen vékonyan bevonjuk rézmarató-alappal (németül Ätzgrund). Ez viasz, asfalt és kátrány keveréke, tehát oly anyag, mely a savak, a fémek maró folyadékok hatásának ellenáll. Rendes hőmérsékletnél meglehetősen kemény; ennélfogva az alapozásnál a lemezt először megforrósítjuk annyira, hogy az alap, amelyet ráviszünk, megolvad rajta s így „tampon“-nal (pamaccsal) a lehető legvékonyabb rétegben eloszlatjuk, elveregetjük a sima rézfelületen. Ezután rendszerint még viaszgyertyával megfűstöljük, bekormozzuk az alapot, mely különben áttetsző volna.

Az ily módon megalapozott lemezbe karcoljuk már most bele a rajz vonalait ceruzaszerű fogóba illesztett hegyes acél-„stilus“-sal, vagyis rézkarc-tűvel. Ez a munka inspiratív, merőben művészi része, ez a rézkarcolás. Ezután következik a maratás. A lemezt — melyet még hátulján is bekentünk valamely védő, saválló lakkréteggel — tába helyezzük (olyanba, amelyet fényképek előhívásához használnak) s azután rávettük valamely maró folyadékot, sálétromsávat vagy vaschlóríd-oldatot, mely a karcolt vonalak mentén, mindenütt, ahol az alapréteget a tűvel eltávolítottuk a lemez felületéről — kiveszi, kimarja a fémét. Így rajzunknak megfelelően többé-kevésbé vékony és sekély árkok, maratott vonalak keletkeznek a lemez felületében. A réz „karcolását“, a vonalaknak a fémbe való belemélyítését tehát a maró folyadék végzi el, a rézkarcoló-munka merőben művészi része, a főmunka tehát voltaképen csak az alapréteg elkarcolása s ennélfogva oly könnyűséget és szabadságot enged, mint akár a ceruzarajolás. A különbség csak az, hogy nem lehet radírgummihoz folyamodni (teljeséggel érthetetlen, miért nevezi a német a rézkarcot „Radierung“-nak!) — meg, az is, hogy a vonalak, melyek a végeredményben, vagyis a nyomatban feketék lesznek, fehére papíron — szóval sötétek világos alapon — a koromfeketére alapozott rézlemezen világosan, a fénylő réz színeben tűnnek fel. Munka közben tehát az intencionált műnek csak a negatívját látjuk. Ezért oly várakozásteljes pillanat az, amikor a megkarcolt és megmaratott lemeztől az első nyomatot lehúzzuk. (Előbb természetesen le kell tisztítani a lemeztől az alapot; azután látunk hozzá, az előbbi fejezetben leírt módon, a nyomta áshoz.)

A vernis mou-eljárás (ejtsd: verni mu) elvben csaknem azonos a vonalmaratással, de a kivitelben egész más és egész más a hatásában, a nyomat karakterében is. „Verni mou“ annyi mint „puha alap“ — annyira puha, hogy a legenyhébb érintés is nyomot hagy benne. Ha ily puha alappal vontuk be a lemezt, néhány papírlapot borítunk rá és erre kemény

ceruzával rajzolunk. Ha azután leemeljük a papírt a lemeztől, látni fogjuk, hogy a ceruza vonásai átpréselődtek az alapba; a papír hátlapja, mely a lemezt borította fölszedte az alapot a ceruzavonások nyomán s így a puha alaprétegben rajzunk teljes fakszimilijét kapjuk, melyet azután ugyanúgy kell maratnunk, mint a rendes vonalkarcot. Ezért magyar néven rajz-átvitelnek is nevezik a vernis-mou eljárást, de a francia elnevezést jobban szeretjük, nemcsak azért, mert rövidebb, hanem azért is, mert a maratás és nyomtatás révén a vernis mou rézkarc mégis csak egész más hatású lesz, mint a ceruzarajz, amellyel készítettük: erőteljesebb lesz, mélyebb tónusu és lágyabb. A vernis mou modernebb, azonban ma sem túlságosan elterjedt eljárás.

Ha a megmunkált lemez első nyomata — a várva-várt eredmény — nem elégít ki, a lemezt átdolgozhatjuk. Ez rendkívül ügyesbajos dolog és sokféle módja van. Azt mondhatjuk, hogy a különböző technikákat egy lemezen keverni, kombinálni is lehet. Az átdolgozás az, ami sok esetben magával hozza az ilyen kombinációt. A vernis mout például csaknem lehetetlen vernis mouban, új puha alappal folytatni, azonban akár a vernis mout, akár a vonalkarcot különben átdolgozhatjuk vonalkarcban (új kemény alappal) vagy hideg tűvel, vésővel (rézmetsző eljárással, roulettal, aquatintával) vagy, ha nem tetsző részeket akarunk eltüntetni, kicsiszolni a lemezből (ami különösen bajos, fáradságos munka) csiszoló-acéllal (Polier-stahl) stb. A régi rézkarcolóok csaknem kivétel nélkül vésővel dolgozták át a maratott karcot, ezért nevezzük az ilyen régi munkákat általában rézmetszeteknek, még ha lényegükben maratott karcok is.

Az átdolgozott lemez állapotáról utabb nyomtatással győződünk meg. Ha ez a próbanyomat se elégít ki, ismét átdolgozhatjuk a lemezt és így folytathatjuk ezt a hosszadalmas, bibelődő munkát a végtelenségig. És — míg a laikusok általában nem tudják, mily nagy szerepet játszik a rézkarcolásnál az átdolgozás, a művész nézve nagy varázsa van ennek a hosszas, babráló javítgatásnak, melyet Whistler, korunk legnagyobb rézkarcolója, így nevezett: „caressing a plate into form“, magyarul: a lemezt cirógatni, dédelvegetni, addig, amíg „formába jön.“ Rembrandt, minden idők legnagyobb rézkarcoló művésze, hihetetlen, fantasztikus változtatásokat vitt véghez egy-egy lemezén. Ami pedig legkülönösebb érdekessége a rézkarc átdolgozásának, az, hogy — míg a festő munkájának a festményen csak egy stadiuma marad meg: a végső — a rézkarcoló munkája összes stadiumaiban megmarad; tokról tokra látjuk egymás mellett a próbanyomatokban az összes lemez-állapotokat, vagy hogy ismét a rövidebb és csaknem nemzetközivé vált francia szót használjuk) az összes etat kat.

GYERMEKVIILÁG

Télen

Madárka fázva csicsereg:
„Ó, szánjatok meg emberek!
Kint hó fedi a réteket,
Hol kérjem hát ebédemet?

Jó kis fiu, jó kis leány:
Jó sziveddel tekints reám:
Szánj meg, meri éhen meghalok,
Ó, hints nekem egy kis magot!”

Erzsike néni.

Jön a Mikulás!

Jön a Mikulás! hangzik most mindenfelé s a boltokban csunya krampuszok ijesztgetik a gyermekeket. Hallgassátok csak meg, hogy hogyan jött hozzánk mindig a Mikulás.

Bizony már egy pár héttel a Mikulás napja előtt folyton róla beszélgettünk. Vajjon mit hoz, tanakodtunk egymásközt. Diót! mondtotta az egyik. Meg almát! — kiáltotta a másik. De végre eljött a nagy nap, a december hatodika. Mikor esteledett, már nem mertünk kimenni. Folyton kértük a mamát, hogy gyújtsa már meg a lámpát. Aztán szépen imádkoztunk és vártuk izgatottan, repeső szívvel a Mikulást. Egyszerre csak csöngetés hallatszott az udvaron. — Jaj, a Mikulás! kiáltottuk és abban a pillanatban már az ágy alatt voltunk.

De a mama előparancsolt és imádkoztatott bennünket. Közben megnyílt az ajtó és csak úgy gurult befelé a sok alma, dió és cukorka! Persze volt öröm. Ujjongva szedtük a sok ajándékot és nem győztük mutogatni a mamának és a papának, hogy milyen jó volt a mi Mikulásunk!

Egyik Mikulás napon azonban igen különös dolog történt.

Figyeljete csak ide kicsikéim, majd elmondom a dolgot.

Hát mikor este begurult az ajtón a sok alma, dió, akkor bejött a legnagyobb rémületünk, maga a Mikulás is. — Így bizony. — Levetette a szörnyű ruháját, mely egy kifordított téli kabát volt és feje fölött levette a csuklyát és akkor előttünk állt — a nagybácsink.

Persze iszonyuan csodálkoztunk és szégyeltük magunkat, hogy becsaptak minket.

A nagybácsika pedig maga elé állított mindnyájunkat és ezeket mondotta: Gyermekeim, tudjátok meg, hogy az öreg Mikulás nem volt rossz ember, hanem egy nagyon jó lelkű öreg püspök bácsi. És élt abban az időben egy szegény ember, aki nagy nyomorúságában három gyermekével együtt már-már a gonosz utra tért. Eltört módon akarták mindeennapi kenyerüket megkeresni. Mielőtt azonban gonosz tervükhez hozzákezdtek volna, mégis imádkoztak. Ekkor az irgalmas Isten hozzájuk küldötte a szelíd és jótékony püspök bácsit, aki este a szegény ember kunyhójához érve, annyi pénzt dobott be a nyitott ablakon, hogy a nyomorgó családot megmentette a kétségbeeséstől. S ebből a szegény ember családjával együtt megértette, hogy sohase szabad a rossz utra térni, mert a jó Isten azért mindig megsegíti azokat, akik bíznak benne és imádkoznak hozzá. A Mikulás püspök-már több mint kilencszáz éve meghalt, de szent emlékére még ma is járnak olyan Mikulások, mint én, hogy megtanítsanak a következőre: Az ember már gyermekkorától szeresse az igaz utat s kerülje a rosszat, mert csak úgy várhatja az Isten gazdag ajándékát.

Kívánom kis olvasóim, hogy a ti Mikulástok gazdag tarisnyával térjen be hozzátok, mert hogy jó és derék gyermekek vagytok, azt már rég tudom.

Domokos bácsi.

Aki szereti a gyermekeket, olvassa el
Kaczér Illés

JANCSI

című könyvét. Ara 25 lej.

Kiadta

a Brassói Lapok könyvostálya.

Még a nyulak is kiteszik csizmáikat

A Rimóczi-nyulcsaládnál boldog, mosolygós arcú tapsifülesek ülnek körül a kerek asztalt.

— No, gyermekek! — szól a nyulapó. Itt a lefekvés ideje. Csizmáitokat tegyétek ki az ablakba. Hátha nektek is hoz Mikulás bácsi valami nyalánkságot.

E figyelmeztetésre egyszerre kitört az öröm ujjongása.

— Jajajaj! Vajjon mit hoz nekem a Mikulás? — kérde Peti fiu kíváncsian, s tenyeret vidáman összeütögte.

— Hát... hát egy tűzses vessőt hozs neked! — selypítette Marci, a legkisebb nyulfi, és egyuttal élénken jelezte, hogy Peti bátyja azzal fog mielőbb verést kapni.

Petit előntötte a méreg. Máskor ilyen csufolkodásra egy pár kemény bokszütéssel felelt volna, de ma feltette magában, hogy jó lesz, és nem verekszik.

Jancsi is megszólalt:

— Ha Mikulás bácsi jó édes sárgarépa-val lepne meg, megfogadom, hogy többet nem nyalakodom.

A nyulmama hitetlenül rázta a fejét.

— Na, azt igazán szeretném látni. Add rá becsületeszavadat!

Jancsi nyugodtan felelte rá: Mecsület szavamra!

— Hohó te huncvut! Becsület és nem mecsület! — kifogásolta a nyulmama.

— De mecsület a helyes! — vitatkozott Jancsika. Csak a náthás nyuszi mond bé helyett emmet, Mecsület helyett becsülete. Anyukám deb hiszi? No látja, így, az orrából beszél a náthás nyuszi. De én nem vagyok ám náthás.

— Elég a lefeteleésből! — kiáltott közbe nyulapó. — Lefeküdni! Egy, kettő! Már ki akarom oltani a lámpát. És azt, aki még egyet makog a sötétben, elviszi a fekete Krampusz.

Tyű, ennek a rémes fenyegetésnek mindjárt megvolt a gyors eredménye. A három fióka rögtön elhallgatott, és serényen hozzáfogott a vetkőzéshez. A csizmák lekerültek a hátulsó lábukról, és szép sorjába helyet foglaltak az ablakpárkányán. Csak Jancsi motoszkált feltűnő sokat az ablak mélyedésben.

— Nem hallottad mit mondtam? Lefeküdni! — kiáltott rá nyulapó erőlesen. Ebben a pillanatban lestrófolom a lámpát!

Jancsi erre zsupsz! beugrott az ágyba, a dunyha alá bujt és szívdobogva meregette szemét. Izgatott volt. Babonás félelemmel bámulta a lecsavart lámpabél mindegyre gyengülő pislogását. Sötét lett a szobában. Csak a holdvilág sugára szűrődött be az ablakon.

Mikor a nyulcsemeték már tisztességesen horkoltak, nyulapó lábujjhegyen az ablakhoz sompolygott, hogy a kitett csizmákba szokás szerint, ajándéktárgyakat helyezzen. Megolvasta a csizmákat. Éppen nyolc darab volt. Hm! Megolvasta még egyszer. Nyolc, és nem kevesebb. Pedig csak három fia van, s azoknak összevéve csak hat csizma lábuk van. Hogy került ide nyolc csizma? Nini! Hát persze, az a telhetetlen Jancsi az ünnepi csizmáját is kitette az ablakba. Azért forgolódott itt annyit. Négy csizmát csempészett ide, hogy annál több ajándékot kapjon.

— Ej te falánk! — mormogta nyulapó — Most pórul jársz! Ezekbe az ünnepi csizmákba, csak azért is jó, csipős virgácsokat fogok tenni! Már egyszer meg kell szegényítenem ezt a kölyköt.

És a gondos nyulapó, Petinek és Marci-nak a csizmáiba jó bőven cukorrépa, murek és cékladarabokat helyezett el. Ezek nagyszerű nyalánkságok a nyulgyomor számára. Jancsi is kapott az édességekből, de már az ünnepi csizmákba valósággal csipős vessző került.

Ezzel az esettel egyidőben a ravasz Róka koma éppen utjáról tért haza.

— Te anyjuk, hallod-e? — szólt a barlang előtt ülő oldalbordájának. — Mivel holnap Miklós napja vagy, s engem is Miklós-nak hívnak, úgy illik, hogy a holnapi ünnepélyes ebéd külföld legyen mint a többi. Amióta a nadrágom kétszárú, mindig az volt a szokás, hogy névnapon nyulcsesénye párolgott asztalomon. Az a tervem tehát, hogy te felöltözz Mikulásnak, én meg Krampusznak. Te belisz-

tezed becsületes ábrázolatod, én meg bekormozom a magamét.

— Értjük! Értjük! — felelte Róka komái vilhogva.

— Te magadra öltöd az ágylepedőt, — folytatta Róka koma — én meg hátamra veszem a piros ágytakarót. Fekete kucsmát is szereztem magamnak, a te fejedre pedig az az aranyos csákót tesszük. Ugye csípő? — büszkén mutatta feleségének a csillogó zsákmányt, amely ezüst és aranypapírból készült, s amelyet tudja a fészkes manó, hogy honnan szerzett?

Rókané komámasszony nagyon örvendett a fényes csákónak. Meg-meg villogtatta az a hold fényében, majd a fejére tette. — Ugye pompásan áll?

— Pompásan... pompásan! De ez még nem minden — folytatta Róka koma. Te még valami batyufélét is viszel majd a hónod alatt, hadd higgyek a nyulak, hogy abban finom csímegefélek vannak. Én pedig néhány kötelet és egy zsákot viszek magammal. Én leszek a rémítő, ijesztgető, te pedig léssz a kegyes, jótékony Mikulás. Aztán így kettecskén beállunk Rimócziék udvarába. Ott majd ártatlan szemforgatással énekelni kezdesz. Én nem énekelek, mert hangom hallatára a vidék kutyái mind összeszaladnak, s akkor dugába döngöm nagyszerű tervünk. Éneklés közben te bebecsülsz. Érted-e? Ha aztán megnyílt előtted az ajtó, mindketten besurranunk a szobába és a Rimóczi-nyulcsaládának legalább a fele zsákomba kerül. A többi aztán tudod.

— Tudom hát! Megnyuzzuk és megesszük őket! — felelte jókedvűen Róka komái.

A két szerelmes házastárs rövid idő alatt átöltözködött. Mondhatom, mindketten bevált volna madárijesztőnek. A szükséges holmikkal felszerelve utnak indultak. Egyeből nem tettek, mint egymáson kacagtak. Rókané komámasszony nem is győzte elég gyakran lemetéltetni: Milyen jó vicc ez? Milyen elméletre!

A havas holdvilágos tájon már messziről feltűnt a két rejtélyes alak. Egy fél óra múlva Rimócziék háza elé kerültek.

— Menjünk az ablak alá — sugta Róka koma. — Itt aztán énekelj szépen, lágy, torkadszakadtából kedves anyukom. Ne bánom akármit, csak az benne legyen, hogy eresszetek be a sok szép ajándékkal.

Mivel Rókané komámasszony a verfaragáshoz és a zenekomponáláshoz kitűnően értett, mindjárt belefogott a nótába.

Ore, more, szingapore

Eljöttem hozzátok.

Hogy mi van a tarisnyámban

Hej ha azt tudnátok.

Van itt cukor, füge, csokoládé, alma.

Aki ebből eszik a száját megnyalja.

Hát bizony erre a széphangu nótára Rimóczi uram felébred. Szemét dörzsöli. Vajjon nem álmodott? Fülel. Mozgást halli künn az udvaron. Ez gyanús. Az ablakhoz mászik, s kinéz.

— Jaj szent Haralampia! rebogte Rimóczi nyulcoma. — Hát mégsem mese? Valóban itt a Mikulás és a Krampusz! — És szegény nyulapó úgy reszketett félelmében, hogy alig tudott az ágyig elvándorolni.

— Te asszony? Hallod-e te asszony?

— Mi az? Mi az? — rebtent föl a mélyen alvó nyulmama. — Mit akarsz?

— Valóban itt a Mikulás! sugta nyulapó szepegeve.

Mire künn Rókané komámasszony ráragyújtott a nótára:

Ore, more szingapore

Nyissatok hát ajtót.

Tudom, hogy az édességnek

Örülnek a rajkók!

— Hallod mit énekel? — szólt meg nyulanyó. — Oh engedjék be a jó Mikulást. Örömmel nyitok neki ajtót.

— Várj! Csupa óvatosságból még egyet kinézek az ajtón.

Amde Róka koma megsokalta a bosszúvárást és huzavonát, ő is belefogott az énegetésbe.

Azonban alig kezdte meg, hogy: Ore, more szingapore... ebben a pillanatban az erdő széléről élénk kopócsaholás hangzott fel. És az ügátás mindegyre közeledett.

Mikulásnak és Krampusznak több se kellett. Mindjárt megismerték az ellenséges hangot, Upre pupos! Futás, rohanás, irány hazafelé.

— Dobd el a kacsulát! Dobd el a tarisnyát! — biztatták egymást.

— Még a drága lepedőmet is itt hagyom! — viháncolta lihegve Róka kománé — csakhogy könnyebben futhassak!

— Én is kibujok az ágytakaróból... Még a bőrömből is szívesen kiugranék... csak már otthon lennék.

És rohantak eszeveszetten, míg végre nagy nehezen megmenekültek. De így a nyulafamilia is megmenekült a rókaveszedelemtől.

Másnap reggel borzadva említette nyulapó drágalátos fiainak, hogy az éjjel saját két szemével látta a Mikulást és a fekete Krampuszt, amidőn mint a szélvész repültek el a ház előtt. A nyulfiak nagy tisztelettel közeledtek csizmaikhoz.

De ettől a naptól fogva nyulapó és nyulanyó is hittek a Mikulásban, s úgy tudom, hogy az idei Miklós napra ők is kiteszik csizmaikat az ablakba.

Dezső bácsi.

A „Brassói Lapok” november 9-iki (256.) vasárnapi számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

I.

Ki korán kel, aranyat lel.

II.

Ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel.

Helyesen fejtették meg: Ősz Picike és Mancika, Szász Mária és Jolán, Takács Rózsika, ifj. Szabó Sámuel, Dájbukát Béla, Kerekes József és Schönfeld Ernő.

Sorsolás után Ősz Picike és Mancika, Turia-Altorja (Com. Treiscaune) lettek a nyertesek, akiknek díme a könyvet elküldjük.

Figyelem

A november 30-diki (274.) vasárnapi számban tévedésből kimaradt a leközölt rejtvény megfejtési határideje. Ezúton értesítelek kedves gyermekeim, hogy a megfejtési határidő december 14.

Dezső bácsi postája helyszűke miatt a következő számra marad.

Kiadó: „Brassói Lapok” nyomdája.

GYERMEKEK!

Kérjétek meg apukát, hogy rendelje meg nektek a legolcsóbb meséskönyvet, amelynek címe:

Magduska meséskönyve

Írta:

Ikalai Diána Jenő dr.

A

sok szép képet is tartalmazó könyv ára csak 65 lej.

Brassói Lapok könyvostálya, Brassó

KIRCHEIS-féle

plémegmunkáló-

gépek

amíg a készlet tart

Gépvásár

KÉPVISELET Erdély részére:

BRASSÓ, KUT-UCCA 43

VEREINIGTE CARBORUNDUM & ELEKTRITWERKE A. G. ALT.-BENATEK, WIEN.

vezérképviselete és irodája Nagyrománia részére:

KAMARYT & MEDER

MŰSZAKI ÜZLET

ÉRDEKKOZOSSÁGBAN: KANN & HELLER, BUDAPEST-WIEN.

Főüzlet: Brassó, Weisz Mihály-u. 15. Telefon: 47 és 613. Távíráti cím: „K A M E D E R”, Braşov vagy Timişoara. Filék: Temesvár, Bonnaz-ucca 12 a. Telefon: 21-48.

Szállítunk raktárról:

FENTI GYÁR VILÁGHÍRŰ CARBORUNDUM- ÉS ELEKTRIT ANYAGBÓL KÉSZÜLT:

csiszolókorongokat, reszelőket, fenő- és lehúzó köveket mindenféle alakban, méretben és keménységben az összipar részére;

„Bohemia - Crystallit” — korongokat, ilyegyárak részére;

Carborundum — vágókorongokat a márvány- és kőipar részére;

- Vízszintező- és vízvezetőknek kedvezmény! -

„Electrit C” csiszolókorongokat a falpar részére:

Eredeti „Carborundum” és „Electrit” csiszolóport;

Eredeti „Carborundum” csiszolóvásznat és papírt, továbbá mindenféle speciális csiszoló árut.

Arajánlat díjmentesen!

Tulhalmozott raktár miatt a legutolsó divatu filckalapok már 275 lejtől kaphatók

Masamodók nagy árkedvezményben részesülnek!

K. Szabó Rózsika kalapgyárában
Brassó, Kapu-utca. 40

Cilinder és bársonykalapok a legolcsóbb áron !-!-!

TÁRGUL-MUREŞ **DEUTSCH és BRAUN** TÁRGUL-MUREŞ
Textiláru nagykereskedés

Szövőtonal állandóan raktáron.

„Rador” No. 2291 — 757

Telefon interurban 273.

GALVANI

A LEGJOBB ELEM

Szártja: „Galvani” gyár,
Timişoara.

ÜZLETATVETEL!

A nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozom, hogy a LA FEDORA hölgytáncszalon kötelékéből kiléptem és a MAISON AURORA salont Szent János-ucca 34. szám alatt, annak modern felszerelésével megvettem. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását továbbra is kérem

Tisztelettel:

MOLNÁR ANTAL

hölgytáncsz.,

Szent János-ucca 34. szám.

Ha ruházati cikkek vásárlása válik szükségessé,

mindenkinek saját érdeke

— a mai pénzszűkös világban — meggondolnia, hogy „olcsót” vegyen-e, avagy „drágát”, vagyis: silány árut-e, vagy jót!

A nagyhangú reklámozók ilyen időkben megtalálják a számláikat, mert a vevőközönség bedől az „olcsóság” cégének.

Hivatkozom a világháború előtti időkre, amidőn általánosságban jobb árú gyártattak és elkezdtek vissza a vásárlóközönség, hogy milyen hosszú ideig lehetett az olyan árukból készített ruhákat — még többször átalakítva is — viselni. És utalok a háború előtti gyártmányokra, sőt az 1919—20 évekből beszerezett áruk silányságára, melyek tartósságuk és színeik megbízhatatlansága folytán mennyi keserűséget és csalódást idéztek elő a vevőközönségnél s a kereskedőnél is!

Ajánlatos tehát, hogy amidőn manapság a legszolidabb gyártmányú árukat lehet beszerezni, az úgynevezett „drágát” (jót) méltóztassanak vásárolni, melyeknek beszerzéséhez — a negyedszázad óta fennálló — üzletem, a legelőzékenyebben áll rendelkezésére a vevőközönségnek.

A divatirány azon az uton halad, hogy **szövetek, színek és faconok** átalakuláson mentek át és különös figyelmet érdemelnek. Az őszi és téli idényre beszerezett áruim felülnek minden szépet és jót, izéles és szakszerű választékban s midőn ezen körülményen kívül még azt is felemlíthetem, hogy árak tekintetében is a legelőnyösebbet nyújthatom, úgy vélem, hogy a vevőközönségnek érdekében cselekszem, ha vételkötettség nélkül, áruim megtekintésére felhívom a becses figyelmét.

Teljes tisztelettel

KIRÁLY LAJOS

női ruhászövet és divatáru üzlete, Brassó, Kolostor-utca 19. szám.

Az ajándék

finom hozzáértéssel megválasztva, mindenkor kellemes meglepetést vált ki. Ugy hölgyeknél, mint uraknál a „Khasana“-készítmények szívesen látott ajándéktárgyak, melyek úgy a fényűzés igényeit, mint a hasznosság czélját egyaránt szolgálják, s a legmesszebb menő kívánságokat elégitik ki. A fenségesen illatozó „Khasana“-parfüm igéző hatása áthatja a többi „Khasana“-készítményeket is, melyek egyetemes használata teremti meg azon utólráhatetlen kellemet, amely jól ápolt testből ered.

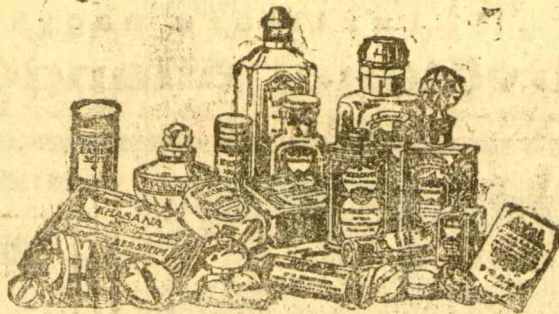
„KHASANA“-illatszerek, -puder, -talkpuder, -zsébpuder, -kenőcs, -sachets, - kölnivíz, -szobaillet, -toalettvíz, -fejmosóvíz, -radpomádé, -kristályosbrillantine, -radbrillantine, -fürdőszó, -borotvaszappan, -szappan.

Sok ezer üzletben kapható!

Dr. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT AM MAIN.
ALAPITVA 1892.

Vezérképviselet és lerakat Románia részére:

„GEA“-KRAYE R. T.
TIMIȘOARA,
I. Str. Gheorghe Lazar.

SOCIETATE PENTRU COMERCIUL CU MASINI DE CUSUT

SINGER

BOURNE & Co.
Brașov,

Főter, Tehénpiac 7 sz.

**A leghasznosabb, legjobb karácsonyi és
ujévi ajándékok a SINGER családi varrógépek.**

Szabó, cipész, csizmadia, talpvarró, szandál és bakkancsvarró, szijgyártó, zsákvarró és tömő, ajour és himzőgépek, **gyári üzemberendezések**, gépalkatrészek, tűk, cérna, himző-pamut, gépolaj, stb. állandóan raktáron.

javítások elfogadtatnak! Eladás kedvező részletfizetés mellett!

Osram

elárúritási hely

A
megvilágítás
Osram
helyek.

Osram lámpával tökéletesíti világítását

Megtakarít

20%-ot,

ha őszi szükségletét női szövetekben és velourokban, minden színű selyemtrikókban, férfi öltöny, felöltő- és nadrágszövetekben. Mindenfajta kellékben, elsőrendű siffonokban és flórharisnyákban a

TEXTILA cégnél

szerzi be

Brassó, Hosszu-ucca 201 sz. a.

2101

2112

ETERNIT pala és CSERÉP fűdést, TERVEZÉST, al és magas EPITÉST, kedvező árak és feltételek mellett vállalkoz. Állandóan raktáron van CEMENT, MÉSZ, PALA, CSERÉP, TEGLA, GIPSZ, STUCATURNAD, SCHAMOTT-TEGLA, ASZFALT FEDÉLLEMEZ, KÁTRÁNY stb. Mindennemű ÉPÍTÉSI ANYAG, CEMENTÁRU és TŰZIFA.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak! **NAGYMIHALY SANDOR, KEZDIVASARHELY.** Fiók telepek: Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda és Tusnádszeg.

Három gatteres

gőzfűrészt teljes felszereléssel jutányos áron eladó. Ditrói Faipar R. T.

Csokoládé

Tejkaramella

ARANY

STOLLWERCK

ARANY

NINCS KÉTELKEDÉS!

mert logikus, hogy csakis **N. V. & O. WESTEMEAN** cégnél Braşov—Brassó lehet olcsón és jól vásárolni, mivel szigorúan szabott árak vannak! Női konfekció osztályunk csakis a legújabb (mert nincs régi áru) és elsőrangú kivitelű készült áru és legszolidabb árak felett rendelkezik!

Bélelt női kabátok gyapjuszövetből
Lei 1680-tól

Plüss kabátok végigbélelve „ 3700-tól

Női kabátok szörme gallér és manchettával Lei 4000-tól

Női ruhák gyapjuszövetből „ 1600-tól

Női szörme kabátok nagy választékban
Lei 7800-tól

Női hosszú szörme kabátok nagy választékban Lei 14.000-től.

Nagy választék gyermekkabátokban!

Cégünk büszkesége a legnagyobb szoliditás!!

N. V. & O. WESTEMEAN

Brassó, Károly herceg-ucca 1-3. (Sparkassa.)

Oriási választék

Újonnán érkezett hálószobák és ebédlőkben. A legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Amerikai rendszerű irodai berendezések.

KÖPF H.
BUTORRAKTÁRA.

BORBAN

nagy választék **HERSKOVITS ADOLF**-nál, Braşov, Str. Porţii (Kapu-u.) 25.

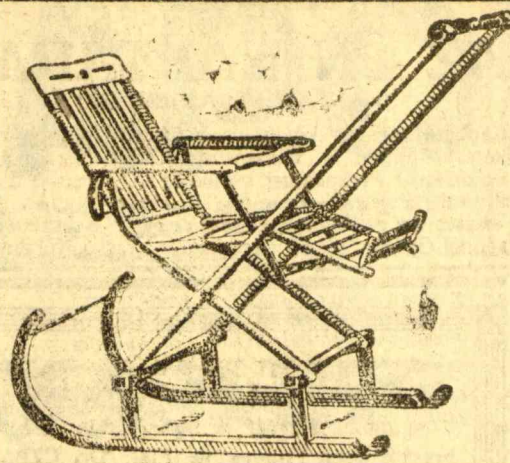
Arusítás nagyban és kicsinyben jutányos árban.

2123

Cipőáru

kiárusítása mélyen
leszállított árakkal

AU PRINTEMPS R.-T.-nál
(volt **MISSIR R.-T.**)
BRASSÓ.

Sportszánkók

és
ródlík

egy és kétüléses

Ski

gyermeknek és felnőtteknek elsőrendű kivitelben szállít

Robert Christel és Tsa.

faárugyára, Codlea—Feketehalom.

1620

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy modernül berendezett **női divat-szalonomat** Kolostor-u. 7. l. em. megnyitottam.

Vállalom angol, francia kosztüm, köpeny és ruhák készítését.

Estélyi toalettek legújabb művészi arany, ezüst himzéssel baktik és selyem festéssel készülnek. A t. közönség pártfogását továbbra kérve

Tisztelettel: **BACHNERNÉ.**

A NAGYSZEBENI

SIEBENBÜRGISCH-DEUTSCHES TAGEBLATT

A
10469 **NEMETSEG**
LEGREGIBB,
LEGNAGYOBB ÉS LEG-
ELTERJEDTEBB LAPJA DÉL-
KELETEURÓPÁBAN. :: A VALÓDI
NÉMET MUNKA LEHIVEBB KÉ-
PÉT ADJA. :: ELŐFIZETÉS ÉS
HIRDETÉSEKRE VONATKOZÓLAG
SZIVESKEDJÉK A SIEBENBÜR-
GISCH-DEUTSCHES TAGE-
BLATT KIADÓHIVATALA-
HOZ FORDULNI.

!
„WELT és HEIMAT”
képes heti melléklettel
havonta 48 lei, negyedévre 144 lei.

NAGYSZEBEN,
MÁRIA KIRÁLYNŐ-ÚCCA 23. SZ.

Hirdessen a Brassói Lapokban.

FÁBIÁN ISTVÁN

Brassó, Kórház-sor 12 sz.

Orvossebészeti műszerek, kórházberendezések és betegápolási cikkek gyári telephelyén. Nagy raktár mindennemű orvosi műszerekben, műtő-berendezések, sterilizáló felszerelések, kötszerek, sebészeti gumimárk selyem kötők, gumiharisnyák és összes higiénikus betegápoló eszközökben. Törött Record fecskendők azonnal becserehetőnek. Teljes orvosi és kórházi felszerelések.

MEGJELENT!

AZ ÉN NAPTÁRAM

Szerkesztő: BENEDEK ELEK.

Kapható minden könyvkereskedésben és jobb vegyeskereskedésben. — **Vízonteladók**nak egy árkedvezmény! Prospektust kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: **Egető-nyomda, Baraolt-Úrúti, Judeu, Treiscaune**. — Főlerakat Brassó és vidéke részére szíves-ségből Györfő Sándor ref. kántor Brassó, Kőbánya-u. 21.

„VELICAN”

a legújabb „siager” a likörgyártás terén a brassói Czeli Frigyes és Fiai, Dr. CZELI. HÍVATL. VILMOS csoport készítménye. HÍVATL.

„VELICAN” a legdivatosabb likör, amelynek egyetlen uri ház asztaláról sem szabad hiányoznia.

„VELICAN” gyógyfűből, virágból és gyümölcsből desztillálódik.

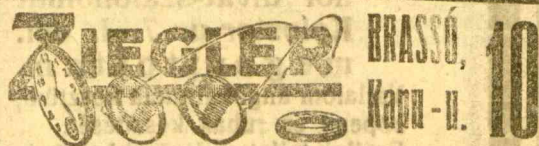
„VELICAN” kizárólag PÁROLTATÁS után készült.

„VELICAN” tiszta, erős, zamatos, minden utóízről mentes.

„VELICAN” a legjobb gyomorerosztó.

„VELICAN” minden fűszer- és csemegekereskedésben, bodegában, cukrászdában és kávéházban kapható.

„VELICAN” az egyetlen, utóízről mentes ital.

Transmisziókat

Gyűrűskenőcs-esapágyakat

legújabb kivitelben u. m. az összes

transmiszió alkatrészeket

készíti és raktárról szállítja azonnal

TEUTSCH GYULA

Gépgyára — Brassó.

Kifogástalan állapotban levő

zárt féderes-kocsi

pékeknek és henteseknek kiválóan alkalmas, olcsón eladó!

Bővebbet a liszt és terménykereskedésben, Brassó, Kut-ucca 17. szám.

6876

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor 3 le. — Vestagabb betűvel 6 le. Állást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés 30 le.

Személyszállító autó-vállalat. — Jancsó. Telefon 5-30 Brassó, Fekete-ucca 44. 6868

Brassó Fellegrár-sor 7a) szám alatt **Tyuktelep** berendezési tárgyak felosztása folytán eladók: 200 darab fajtukok (Orpington, Plymouth, Rhode Island, Faverolles, Langschan, amer. Leghorn), 2 keltőgép, 8 csirkeotthon, 5 tojó, 6 keltőszekrény, 8 tyukistálló, 3 nyulistálló, 420 m drótfonadék 150 vasoszlappal, számos evő és itatóedények, 2 daráló-gép elektr. motorral. 6868

Nagyforgalmu országgyógyfűdő felszerelt étteremmel, cukrászdával, butorozott cursalonnal, mellék helyiségekkel kizárólag szakembernek bérbe, vagy elszámolásra kiadó. Cím: Rudolf Mosse hirdető iroda, Oradea-Mare. 6868

Termény szakmából perfect gépiró-kisasszonyt több évi gyakorlattal román, magyar és német nyelvismerettel azonnali belépésre akceptálók. Bartha Árpád St. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy. 6865

Nőül venne jobb iparos fiatalember magához illő jó lelkű leányt hozománnyal. Teljes című ajánlatok diszkreció biztosítása mellett „24 éves” jellegre a lap kiadójában kér. 6862

Villanytelep 80 lámpára (hat 1000s benzínmotor dynamóval) teljes felszereléssel eladó. Működésben látható. Arva-ház-ucca 25. 6820

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy a volt Gergely S. női divat termét tovább folytatom és felkérem a tisztelt közönség további pártfogásáért. Roza Gergely szül. Stenner. 6781

Regatbéli városban, megyesékhelyen levő 15.000 négyzetméter kiterjedésű kertgazdasághoz **szakképzett virág- és zöldség kertészt** keresek. A melegágyakkal és méhészettel felszerelt kert bérbe vagy részes művelésre vehető át. A kerthez 3 szobából, konyhából, sütő kemencéből s egyéb melléképítményekből álló lakás tartozik. Kifogástalan erkölcsű ajánlkozók forduljanak St. Gheorghe-urhoz, (Adminisztráció Pincelára) Brassó. 6819

Jutányos árban eladó 700 mm. Hoffer csépő őser motor jökarban. Esetleg elcsereiném egy 800-900-al. Személyes érdeklődők a tulajdonosnál: Tischler (Bonyha) Bachnea, jud. Tárnavamici. 6810

Eladó 65 drb. fiatal fajtiszta Cigaja anyajuh, 3 kos, 31 drb. ideál anyabrány. Szükség esetén a teletetéshez szükséges takarmány csúrral együtt rendelkezésre áll. Érdeklődők forduljanak Türkös 70 szám alá. 6835

Eladó egy 20 HP. álló nyersolaj motor. Ugyasint egy 16 HP. gáz lokomobil mind két gép jökarban. További felvilágosítást Nágó István alsórákosi lakosnál nyerhető. 6875

Karácsonyra olcsón, izléseken varrok gyermek ruhákat. Gálné Szentjános ucca 7. 6870

Egy szakács vagy szakácsnő kerestetik a Fekete-uccai altiszti iskola tisztái étkezdéjében, kedvező feltételek mellett. 6867

Aphrodan biztosan gyógyít köszvényt és rehumát. 3600

Eladó egy fürdőszoba berendezés, 1 háló, 1 heverő, diván és egyéb butorok. Rét-sor 5 szám Fleischmanné. 6863

Keresek szabóné részére egy üres szobát, külön bejárattal, a belvárosban. Ajánlatokat 6837 szám alatt a kiadóra kérek.

Üzlet és kocsmakezelői állás azonnal elfoglalandó a keresi fog. szövetkezetnél. Fizetés: lakás, 50%, havi száz lej. Evi forgalom cca 10 millió. Kaució 20.000 lej, vagy betétkészítés. — Személyes megismerés kívánatos. — Ajánlatok küldendők Igazgatóság Ghiriga Mare, p. u. Aradud Jud. Sámbar. 6820

Címerei holtbiztosan kiírt minden poloskát csatlósított. Egy üveg ara 20 lej. Kapható minden gyógy-szertárban és drogueriában. Főlerakat: Krafft & Herberth, Brassó. 8080

Malomfelszerelés eladó. Kompond-gőzgép kazánal, 70 HP. 21-es Ganz hengerek, sziták, Nemzeti koptató, parszák, kövek, szivattyúk, stb. Józsefmalom Bihar-diószeg. 6826

Karácsonyra lepj meg magát szép antik ajándékkal. Gyönyörű antik vitrinek, író-szublátok, fűzős szekrények, keleti szőnyegek, poharak, porcellánok és ezüstfélék mélyen leszállított árban kaphatók **Antikva, Arva-ház-ucca 5.** 6813

Zongorák, Pianók, új költő nőruhák, férfi bunda olcsón eladók. Kolostor-u. 28. 6876

Urasági kocsi keres január 1-i belépésre — Seethal Ferenc Miclosuara Aita mare. 6722

Varrógép legolcsóbb beszerzési forrása St Bocskor Margitnál Gyergyószentmiklós. 6336

Fiatall nő szeretne Regatba jobb iparossal ismeretséget kötni. Teljes című leveleket fenykeppel mellékelve Elsa Postrestant küldendők Campina (jud. Prahova). 6869

Kiadó egy használt jökarban levő diván. Kut-ucca 30 sz. alatt.

Mielőtt ékszerrel adnád, győződj meg hogy platina, arany, ezüst, briliáns, gyémánt és más sorokért legmagasabbra fizet. 14 karátos arany mőt karika gyűrű 750 pára. Rosenberg M. ékszerész, Brassó, Kapu-18 sz.

Megvételre keresek drb. 4-5 lóerős benzín motort és 2 drb. 3-4 anp. egyenáramú dynamó gépet, kapcsoló táblát, akkumulátor töltőesetleg egyenként is. Csontos Elek földművelési Tauroni posta Zau. Telefon Zau 3. Turda Arad.

Olcsóbb lett a lap! Naponta friss szállítással Darabja 3-50. Értékesnek, cukrászdáknak, szöveteladókknak engedély. Lövy és Fűző-fűszer- és csemegekereskedése, Kapu-ucca. Telefon 701.

Éjjeli ór kerestetik, mannyelvet beszélő és gyermektelen. Jelentkezhet: Brassó Hosszú-13 szám alatt.

Eladó egy szivattyú motor benzinhajtással, alkalmas malom hajtására. Keresztes-malom, Nagybacón. Levelekre nem válaszolok.

Üzletiársat keresek Brassó központjában licenciával ellátott élelmiszer üzletet részre. Személyes közreműködés megkívánatik, ha lehetséges szakembert agramatári szakmában szükséges tőke 150.000 lej. Szíves ajánlatok 240 jellegre a lap kiadójatalába kéretnék.

Eladó teljesen felszerelt egy ébena lakó aranyemű és egy kis nagykabát jutányos áron. Cím Bucsi Lajos kőműves tőtház.

BRILLIÁNSOKAT, gyémántokat, gyöngyöket, smaragdokat, ARANYAT, ezüstöt, platínát a legmagasabb napi áron veszt

OSTERSETZER H ékszerész, Buzasor 9.

2068

Allandó raktár CONTINENTAL, TRIUMPH és ADLER irógépek. Fizetési könnyítések. **HANS CLOOS**

BRASSO Fekete-ucca 19. 2076

SEGESVAR Kut-ter. 18

SILVANIA MŰSZAKI RÉSZV.-TÁRS.

BRASSO, KORHAZ-UCCA 64 SZ. SÜRGONYCIM „SILVANIA”. TELEFON: 89 és 125.

Allandó nagy választék mindennemű

műszaki anyagokban és szerszámokban

u. m.: Asbestárak	Gummiárak	Örellenőrző órák
Csapágycsavarok	Gyalukések	Reszelők
Csavarkulcsok	Kenőszelencék	Satuk
Csavarmetszők	Klingertestek	Szijkák
Csiszolóárak	Lackok	Tömitések
Forrasztólámpák	Mérőeszközök	Üllők
Fűrészarak	Mollorup olajozók	stb.
Fogók	Olajozók	stb.

Fa-és vas megmunkáló-gépek, benzin és elektromotorok.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidálmátának körforgógépén, Brassóban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Scoala - BCU Cluj